Jaargang 113. Vrijdag, 24 November 1854. No. 97.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

AANBESTEDING.

Op MAANDAG den 11den December 1854, des middags te 12 uur, zal, onder nadere goedkeuring, door den COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie Groningen, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, in het bijzijn van den HOOFDINGENIEUR van den WATERSTAAT in het 1ste Distrikt, aan het Lokaal van het Provinciaal Bestuur te Groningen, in het openbaar worden aanbesteed:

Het onderhouden van onderscheidene wegen in de Provincie Groningen, met derzelver aanhoorigheden, van den 1sten Januarij tot en met den 31sten December 1855; in drie perceelen, als:
1ste perceel: weg van Appingedam naar Holwierde;
2de perceel: weg van Loppersum naar 't Zandt;
3de perceel: weg door Uithuizermeeden.

De gadingmakenden kunnen van de begrootingen van kosten van de beschreven werken ter provinciale griffie kennis nemen.

De Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, voor elk perceel afzonderlijk.

Bestekken, waarnaar de bovengemelde Aanbesteding zal plaats hebben, zijn, boven en behalve in het Provinciehuis te Groningen, te Groningen in den Doelen, bij de kasteleins [illegible]HOFF, wedw. HONTEKOE, TEN HAVE, SPINHOF en de wedw. DE JONGE, alle aan de Groote Markt; voorts bij den kastelein PLAAT, in het Blaauwe Paard; bij den kastelein VISSER, in de Zon, en J. A. HEIKENS, in de Zwaan; bij de wedw. W. DE MULDER, in het Wapen van Amsterdam; bij de wedw. BAKKER, op den hoek van het Ameland; in de Stads Herberg en in de Slingerij, buiten de Apoort; bij den kastelein MIDDELKOSTER, bij de Ebbingepoort, en bij R. R. ELEMA, in de Altena; te Zoutkamp bij den kastelein S. H. WOLTERINGH; te Warfhuizen bij A. NANNINGA; te Winsum bij de erven WIERSEMA; te Bedum in het Gemeentehuis; te Onderdendam in het Zijlvesterhuis en bij den kastelein JAN KNOOP PATHUIS; te Appingedam bij de kasteleins EVERS, WIERSUM en HOUWING; te Delfzijl bij de kasteleins TER STEEG, HAMMENHOEK, HEMMES, S. J. DE VRIES en de wedw. WEITS; te Ten Boer in het Gemeentehuis en bij den kastelein A. LANTHORST, te Kaakheem; te Termunterzijl bij den Zijlwaarder; te Martenshoek bij de wedw. MEURS; te Zuidbroek bij den kastelein MONKHORST; te Winschoten bij de wedw. WISSEMAN en den kastelein N. HEMMES; te Nieuwe Schans bij den kastelein A. J. VERNIERS VAN DER LOEFF; te Veendam in het Gemeentehuis; te Grijpskerk bij de wedw. DE BOER; te Zuidhorn in het Gemeentehuis; te Noordhorn bij den kastelein A. H. WIERINGA; te Usquert en te Oude Pekela in het Gemeentehuis.

Nadere informatiën en aanwijzing in loco kunnen worden aangevraagd bij den Hoofd-Ingenieur en bij den Ingenieur van den Waterstaat te Groningen.

GRONINGEN, 16 November 1854.

De Commissaris des Konings voornoemd:
I. A. VAN ROIJEN.

Afkondiging.

De BURGEMEESTER en WETHOUDERS van Groningen doen te weten, dat door den RAAD dier Gemeente, in zijne Vergadering van den 29sten Julij 1854, is vastgesteld de volgende **Verordening:**

De RAAD der Gemeente *Groningen*,

Gezien de Verordeningen op de Haven-, Modder-, Bus- en Laadcedulgelden te dezer Stede;

Overwegende dat het noodzakelijk moet worden geacht, de Bepalingen omtrent de thans geheven wordende regten voor het liggen in, en het bevaren van de Havens en Diepen in deze Gemeente, bekend onder den naam van **Haven-, Modder-, Bus- en Laadcedulgelden te herzien** en daarvoor eene **HEFFING** onder den naam van **HAVENGELD** vast te stellen;

Gelet op artt. 232 238, 240 en 254 der Gemeentewet,

Heeft, onder goedkeuring des Konings, besloten als volgt:

Art. 1. Alle in deze Gemeente bestaande bepalingen omtrent de thans geheven wordende regten voor het liggen in, en het bevaren van de Havens en Diepen in deze Gemeente, bekend onder den naam van Haven-, Modder-, Bus- en Laadcedulgelden, worden, te rekenen van het in werking brengen van deze bepalingen, ingetrokken en buiten werking gesteld.

Art. 2. Met den 1sten Januarij 1855, zal Havengeld in deze Gemeente worden betaald voor het gebruik van die wateren, welke door de Gemeente worden onderhouden, naar het navolgende

Tarief.

1) Zeeschepen, onder welke benaming ook voorkomende, per zeeton .... *f* 0,05.

2) Schepen die de binnenwateren bevaren, onder welke benaming ook voorkomende, per Nederlandsche of Accijns-ton .... - 0,01½.

3) De Schippers van Binnenvaarders, onder welke benaming ook voorkomende, zullen, wanneer zij voor hunne Schepen gedurende een' korter tijd dan 48 uren van de Havens of Diepen der Stad binnen de Boomen gebruik maken, eene Doorvaart cedul kunnen erlangen, tegen betaling per Accijns ton van hun schip van .... - 0,00$\frac{75}{100}$.

Indien zij langer dan 48 uren van de Havens of Diepen gebruik maken, zullen zij verpligt zijn, het Havengeld tot het onder no. 2 bepaalde bedrag aan te vullen.

4) Vischsnikken, Dorp- of Marktscheepjes, Boeren-melkscheepjes, Jollen en Booten in eens - 0,10.

Bovenstaande Havengelden moeten worden betaald bij het binnenvaren van den Boom; uitgaande Schepen zijn vrijgesteld.

De Schippers zijn echter verpligt, om bij het varen uit de Havens bij den Boom te vertoonen en af te geven het bewijs, dat het Havengeld bij het binnenkomen is voldaan.

Indien die kwitantie door hen niet wordt afgegeven, zullen zij verpligt zijn, hetzelfde Havengeld te voldoen, als hierboven onder no. 1, 2, 3 en 4 is bepaald.

Mitsdien zal van nieuwe Schepen, binnen de Boomen gebouwd, het Havengeld worden betaald bij het uitvaren.

5) De Trekschuiten en Barges, onverschillig van welke grootte, en onverschillig of dezelve binnen de Gemeente gevaren zijnde, liggen binnen of buiten den Boom .... - 0,50.

6) Praamschepen met slijk geladen of zullende dienen tot het laden van slijk, Booten achter een varend Schip en Sleepbooten zijn vrij.

En zal dit besluit, benevens dat, waarbij de invordering zal worden geregeld, worden voorgedragen aan GEDEPUTEERDE STATEN, binnen den termijn en ten einde als bij art. 233 der Gemeentewet is bepaald.

Gedaan te *Groningen*, ter openbare Raadsvergadering van den 29sten Julij 1854.

De Burgemeester: (*get.*) J. SLOT.
De Secretaris: (*get.*) HORA SICCAMA.

En dat deze Verordening bij Koninklijk besluit van den 27sten September 1854, no. 44, is goedgekeurd, onder aanhaling der voorschriften, waarnaar de invordering van het bij bovenstaand besluit vastgesteld Havengeld zal geschieden, welke voorschriften mede in de Vergadering van den Raad dezer Gemeente van den 29sten Julij 1854 zijn vastgesteld, luidende als volgt:

De RAAD der Gemeente *Groningen*,

Gezien het Raadsbesluit van den 29sten Julij 1854, no. 2 A, waarbij is vastgesteld een Tarief van Havengeld voor het bevaren der Havens en Diepen der dezer Stede;

Gelet op artt. 232, 238, 258, 261 der Gemeentewet,

Heeft besloten omtrent de **invordering** van het **HAVENGELD**, overeenkomstig het Tarief, bij opgemeld Raadsbesluit goedgekeurd, de volgende voorschriften vast te stellen.

Art. 1. De Bevelvoerder of Schipper, die met zijn Schip de Haven binnenloopt, is gehouden de Regten, verschuldigd volgens Tarief, bij het binnenvaren van de Gemeente, aan den daartoe aangestelden Ambtenaar te komen voldoen, en zulks met overlegging van zijnen Meetbrief, welke hem dadelijk na inzage zal worden teruggegeven.

De Schippers van Trekschuiten en Barges zijn verpligt, het Havengeld te voldoen bij het binnenvaren in de Gemeente.

Art. 2. Ieder Bevelvoerder of Schipper is verpligt, een bewijs voor de voldoening van het Havengeld te nemen, het gedurende den tijd, dien zijn Schip in de Haven of Diepen der Stad blijft, aan boord te bewaren, en bij het varen uit de Stad aan den Havenmeester af te geven.

Art. 3. De Bevelvoerder of Schipper is verpligt, het bewijs voor betaald Havengeld gedurende den tijd, dien zijn Schip in de Havens of Diepen der Stad blijft, op de eerste aanvraag te vertoonen aan de Havenmeesters, de Ambtenaren der Plaatselijke Belastingen en de Ambtenaren van Politie.

De zorg voor de opvolging van de bepalingen dezer Verordening wordt aan hunne waakzaamheid toevertrouwd.

Art. 4. Van nieuwe Schepen in de Gemeente binnen de Boomen gebouwd, zal het Havengeld worden betaald bij het uitvaren.

Art. 5. In geval van verschil over de toepassing van voormeld Tarief, zal de Ambtenaar, met de inning van het Havengeld belast, zich naar de beslissing van den Burgemeester moeten gedragen.

Art. 6. In geval van niet-betaling, zullen op den belastingschuldige worden toegepast de bepalingen, voorkomende in de Gemeentewet artikel 258 tot en met 261, en ten einde de uitvoering van het bepaalde bij die artikelen verzekerd zij, zijn de in artikel 3 genoemde Ambtenaren bevoegd om den Schipper of Bevelvoerder van een Schip, die het Havengeld niet heeft voldaan, op magtiging van Burgemeester en Wethouders, het voortzetten der reis te beletten.

En zal dit besluit met het besluit van den 29sten Julij 1854, no. 2 A, aan GEDEPUTEERDE STATEN worden voorgedragen.

Gedaan te *Groningen*, ter openbare Raadsvergadering van den 29sten Julij 1854.

De Burgemeester: (*get.*) J. SLOT.
De Secretaris: (*get.*) HORA SICCAMA.

En is hiervan afkondiging geschied, waar het behoort, den 24sten November 1854.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

RAADSVERGADERING,

Zaturdag den 25sten November 1854,
des voormiddags te 10½ uur.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND. — TURKIJE.

Volgens den *Moniteur*, is prins *Napoleon* te Konstantinopel aangekomen, om zijne gezondheid te herstellen. De generaal *Canrobert* had hierop aangedrongen. Hij hoopte echter spoedig genoeg hersteld te zijn om zijn bevel te kunnen hernemen bij den beslissenden aanval tegen Sebastopol. Alles was overigens tot bestorming gereed, doch de geallieërden wachten nog op de versterkingen, die onder weg waren.

Den 7den dezer waren twee schepen van Konstantinopel naar de Krim vertrokken met 3100 man van de brigade van den generaal *Mayran*, en nog andere schepen lagen gereed om te vertrekken.

De verwachting, dat eenige dagen na den slag van den 5den November iets beslissends zoude worden ondernomen, is tot dusver weder teleur gesteld, en de waarschijnlijkheid wordt grooter dat het gevoelen dergenen juist was, die meenen, dat de legerhoofden der geallieërden, geregeld met de belegeringswerken voortgaande, niet te spoedig de bestorming zullen ondernemen, maar veeleer bevorens nog versterking zullen afwachten om inmiddels hunne positiën te versterken. Aan den anderen kant is het niet te verwonderen, dat de Russen niet zoo spoedig een' nieuwen aanval tegen de geallieërden zullen ondernemen, verzwakt als zij zijn door de aanzienlijke verliezen, die zij op den 5den November geleden hebben en die ongetwijfeld aanzienlijker zijn dan die der geallieërden, omdat de Russen de aanvallers waren en alom met kracht teruggedreven werden.

Het *Journal de Constantinople* het berigt bevestigende van de overwinning bij Inkerman, begroot het verlies der Russen op meer dan 10,000 en dat der geallieërden op ongeveer 3000 man.

De berigten uit Konstantinopel van den 10den deelen bijzonderheden mede van deze overwinning door de geallieërden bij Inkerman, op den 5den dezer. De Russische generaal *Dannenberg* deed toen een' aanval op de Engelsche linie, en die aanval werd door den generaal *Cathcart* met 9000 man tegen eene driedubbel sterke magt doorgestaan. De brigade *Montel* en spoedig daarna de geheele divisie *Bosquet* snelden de Engelschen te hulp en de Franschen deden met geveld geweer eene vreeselijke charge, die in de vijandelijke gelederen eene groote slagting aanrigtte. De vijand nam in wanorde de vlugt. Zijne positiën werden ingenomen. De lijken der gesneuvelde Russen lagen opeengestapeld en slechts weinige gevangenen werden gemaakt.

Op hetzelfde oogenblik overvielen 8000 Russen eene bresbatterij op 1000 ellen afstands, met zoodanig geweld, dat de artillerie zich op de infanterie moest terugtrekken; doch de generaal *Forey* nam spoedig weder eene offensieve houding aan, en de Russen werden tot in de vesting door de Franschen zoo hevig vervolgd, dat de generaal *Forey* genoodzaakt was zijne soldaten terug te roepen. De generaal *de Lourmel* is bij die gelegenheid gekwetst.

Dat ook de verliezen der geallieërden in den slag van den 5den onder de muren van Sebastopol zeer gevoelig geweest zijn, begint al meer en meer te blijken. Het was niet alleen de langdurigste, de hardnekkigste en moorddadigste strijd, die sedert de landing op de Krim heeft plaats gehad, zonder zelfs den slag aan de Alma uit te zonderen, maar de Engelsche dagbladen, welke eenige nadere bijzonderheden aangaande deze gebeurtenis mededeelen, komen er voor uit, dat men de oogen naar den slag van Waterloo moet wenden, om een' tegenhanger te vinden van het gevoelig verlies, dat de Engelsche wapenen op dien bloedigen dag geleden hebben. Men wist reeds, dat 5 Engelsche generaals gewond waren, maar thans is het ook officiëel bekend geworden, zooals wij reeds mededeelden, dat nog drie andere generaals gesneuveld zijn, hetgeen in het geheel 8 hoofd-officieren uitmaakt, welke bij deze gelegenheid buiten gevecht gesteld zijn.

De *Times* toont op nieuw aan hoe noodzakelijk het is, dat de Engelsche troepen in de Krim versterking ontvangen, daar deze nu tot een handvol van 12,000 man gesmolten zijn. De *Times* brengt in zijn artikel ook eene warme hulde aan een' der drie gesneuvelde generaals, *Cathcart*, die, naauwelijks van de Kaap de Goede Hoop teruggekeerd, alwaar hij den oorlog met beleid en verstand had ten einde gebragt, dadelijk naar de Zwarte zee is vertrokken, om aldaar een' roemvollen dood te vinden. De generaal *Cathcart* bezat uitstekende krijgsmanshoedanigheden en heeft in zijne jeugd den slag van Leipzig en de meeste veldslagen op het einde des oorlogs bijgewoond. Hij bevond zich ook te Waterloo, bragt veel toe tot het dempen van den opstand van Canada en werd gekwetst in den oorlog tegen de Kaffers.

Men berekent, volgens het invallen der vorst op den 28sten Oct. te Petersburg, dat de winter tegen het einde of in de laatste helft dezer maand in de Krim zal beginnen.

Het Engelsch gouvernement zal een aantal houten woningen ten dienste van minstens 20,000 man afzenden, om de soldaten tegen de koude te beschermen.

Voor het onderhoud der troepen wordt uitmuntend gezorgd. In de magazijnen in de Krim bevinden zich levensmiddelen van allerlei aard, voor honderd en twintig dagen.

De reden waarom geen Engelsche ruiterij naar de Krim gezonden wordt, blijkt nu te zijn dat er geen water is voor de paarden.

Miss *Nightingale*, vergezeld van 37 Dames, die zich aan de verzorging der zieken en gewonden te Scutari zullen wijden, is den 5den dezer te Konstantinopel aangekomen.

De duiker *Crane*, die de Russische schepen, welke aan den ingang der haven van Sebastopol gezonken zijn, wil doen springen, is te Balaklava aangekomen.

De Sultan heeft *Suliman*-pacha, opperbevelhebber der Turksche troepen in de Krim, van zijn ambt ontzet wegens het lafhartig gedrag van hem en zijne manschappen in het gevecht van den 5den; hij zal voor eenen krijgsraad worden geroepen.

Een Egyptische driedekker heeft bij Varna schipbreuk geleden. De admiraal *Assan*-pacha heeft daarbij het leven verloren. Zijn verlies wordt zeer betreurd. Een vierde der equipage is gered. Ook het Egyptische fregat *Basira* is in den Bosporus verbrijzeld en heeft 130 van zijne 300 man equipage verloren.

EGYPTE.

Een door de *Indépendance Belge* ontvangen schrijven uit Alexandrië van den 6den November meldt dat het korps van tienduizend man Egyptische troepen, hetwelk door den Onderkoning wederom ter versterking van het Turksche leger bijeengebragt was, toen geheel was afgezonden, en zegt verder: „*Said*-pacha heeft weder eenige benoemingen gedaan, die de goede verwachting bevestigen, welke onder de Europeanen van het nieuwe bewind gekoesterd wordt; de gewigtigste daaronder is de benoeming des ministers van koophandel, *Ratib*-pacha, tot gouverneur van Alexandrië. Tevens is het ministerie van koophandel opgeheven, daar het Egyptische gouvernement besloten heeft niet langer zelf handelaar te zijn, en den handel geheel aan de vrije werkzaamheid der partikulieren over te laten. De landbouwers, die vroeger schatting opbragten in produkten van hun bedrijf, zullen voortaan half in geld en half in schatkistbiljetten moeten betalen. De opheffing der staatsmonopoliën, de geheele vrijstelling van den handel is een groote stap, die voor het land zelf en voor den Europeschen handel zeer goed zal werken. Ook is het bij den Onderkoning in overweging, alle de fabrijken, die voor rekening des staats opgerigt zijn en gedreven worden, aan partikulieren over te dragen. De graanprijzen zijn hier in den tijd eener maand 50 of 60 percent gerezen.

ITALIË.

Men verneemt dat de Paus in de maand Julij van dit jaar eene bul heeft doen uitvaardigen, betreffende de voormalige orde van Malta, gezegd de militaire orde van de ridders van *St. Jan* van Jeruzalem. Deze verordening legt aan de personen, welke zich alsnog aan die orde willen toewijden, en welke ten minste zestien jaren oud behooren te zijn, eene voorloopige gelofte op, bij welke zij zich verbinden, om, in armoede en kuischheid, al de bevelen op te volgen, welke hun door hunne meerderen in de orde zullen worden gegeven, en welke gelofte, telken jare vernieuwd, na verloop van tien jaren door eene blijvende moet worden opgevolgd, af te leggen in handen van een' der Kapellanen der orde, of des noods in handen van een' in de nabijheid gevestigden geestelijke. — In de voorafspraak wordt verklaard, dat deze orde, door hare dapperheid in het afweren der barbaren, te groote diensten aan de Christenheid heeft bewezen, om niet behouden te worden.

SPANJE.

In een' brief uit Madrid van den 14den leest men het volgende: „Van lieverlede wordt eene kleine reactie ter gunste der Koningin merkbaar. Niet onwaarschijnlijk is dit een gevolg van het medelijden, dat haar toestand inboezemt. Dezer dagen was zij zelfs het voorwerp eener geheel vrijwillige ovatie in de straten der hoofdstad. Zij was namelijk pas uitgereden, en ontmoette een' priester met het heilig sakrament. Onmiddellijk verliet zij haar rijtuig en ruimde het in voor het allerheiligste, terwijl zij te voet volgde. Zij betrad met den priester het huis alwaar deze aan een' stervende het heilig oliesel bragt, knielde voor de veege sponde des behoeftigen neder, en verwijderde zich daarop na eenige woorden van troost gesproken en eene aanzienlijke som geld geschonken te hebben. Het middelerwijl zaamgestroomde volk overlaadde de Koningin met toejuichingen en vreugdekreten."

De *Gaceta* bevat een besluit, waarbij de consultative junta's worden opgeheven, en eene circulaire, bestemd om de plaatselijke overheden aan te manen tot het handhaven der gezondheidsmaatregelen, ten einde het nadeel, in sommige provinciën aan den handel veroorzaakt, te vermijden.

De minister van financiën stelt zich voor, aan de Cortès een wets-ontwerp aan te bieden tot vermindering van alle tractementen boven de 12,000 realen (*f* 1500). Nog andere bezuinigingsmaatregelen zullen door hem worden voorgedragen.

Er zullen hoofd-officieren der artillerie en genie naar de Krim gezonden worden om de militaire operatiën aldaar te bestuderen.

DUITSCHLAND.

De voorloopige overeenkomst met den Paus is te Freiburg aangebragt. Het beheer der geestelijke goederen ondergaat geene verandering. De aartsbisschop zal de geestelijken der kerspelen benoemen. De vervolgingen tegen de weerspannige geestelijken worden gestaakt. De ban, tegen den geestelijken raad uitgesproken, is niet opgeheven.

— Een Duitsch dagblad maakt de volgende vergelijking: „*Frederik de Groote* zeide eens dat hij alleen dáárom als overwinnaar uit den zevenjarigen oorlog wederkeerde, omdat hij de laatste der strijdenden was die een' daalder in den zak overhield om uit te geven. Zoo zal welligt uit den strijd voor Sebastopol alleen diegene der strijdende partijen als overwinnaar wederkeeren, die nog kanonnen af te schieten en soldaten in het vuur te brengen heeft."

— Te Dresden heerscht thans de grootste bedrijvigheid, om de Saksische armee mobiel te maken. Men verwacht binnen kort een bondsbesluit, volgens hetwelk het bondscontingent op den voet van oorlog moet gebragt worden.

— In eene van de jongste conferentiën, welke aan het ministerie van buitenl. zaken te Weenen gehouden werden, verklaarden zoowel de heer *de Bourqueney* als graaf *Westmoreland*, dat de Westersche mogendheden stellig besloten hadden geene krachtsinspanning te schuwen ten einde Sebastopol te bemagtigen en de Krim duurzaam te bezetten. Van een opgeven der Krim-expeditie kon na de bereids behaalde voordeelen geen spraak meer zijn.

— Uit Reval wordt van den 7den gemeld, dat al de Russische vuurtorens aan de kust, sedert een tiental dagen weder ontstoken waren.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 19 November.

Het schip *Robert Lowe* heeft te Woolwich de 18 cylinders, ieder gevuld met 1000 ponden buskruid, aan boord ontvangen, die bestemd zijn om de gezonken Russische schepen in de haven van Sebastopol te doen springen; het zal heden ook eenige troepen en ammunitie innemen en vervolgens onverwijld in zee gaan.

— De jongste berigten uit Indië melden, dat een Britsch eskader, onder het bevel van den admiraal *Stirling*, van Shanghai naar Japan gestevend was, en wel, naar men vermoedde, met het doel om in de golf van Okhotsk Russische oorlogschepen na te jagen. De heer *Brooke*, de gebieder van Serawak en gouverneur van Laboan, is zonder bedenking en met eere van alle tegen hem ingebragte beschuldigingen vrijgesproken door de commissie, die op last van het Britsche Parlement uit Engeland naar Indië gezonden was om onderzoek naar zijne handelingen te doen.

— Men herinnert zich, dat in het Britsche Lagerhuis ten vorigen jare, bij de beraadslaging over de nieuwe regeling van het Indische bestuur, door sommige leden gezegd werd, dat de pijnbank in Britsch Indië hier en daar nog als een middel van geregtelijk onderzoek in gebruik was. Dit werd door andere leden als een lasterlijk verzinsel uitgekreten. Thans wordt uit Indië gemeld, dat door den gouverneur van Madras twee bekendmakingen zijn uitgevaardigd tegen het gebruik der pijnbank, als zijnde het gebleken, dat daarvan door politiebeambten te Madras nog gebruik gemaakt werd.

FRANKRIJK.

PARIJS, 19 November.

Hetgeen is medegedeeld aangaande het niet-uitnoodigen van den aartsbisschop van Parijs, ter bijwoning der conferentiën te Rome, wordt tegengesproken. De genoemde prelaat heeft zijne onderhebbende geestelijkheid kennis gegeven van zijn aanstaand vertrek naar de genoemde hoofdstad, in voldoening aan de oproeping van den Paus.

— De regering heeft een besluit uitgevaardigd, inhoudende, dat de loting voor de ligting van het aanstaande jaar twee en een halve maand is vervroegd en zal plaats hebben den 15den Januarij 1855.

— De maarschalk *Narvaez* is te Orleans aangekomen. Hij zal er den winter doorbrengen.

— De *Constitutionnel* verhaalt de volgende anecdote betreffende den Keizer van Rusland. Zeker Franschman was beleedigd door een aanzienlijk Russisch koopman. De Czaar liet den koopman bij zich roepen en vroeg hem, waarom hij aldus gehandeld had ten opzigte van den Franschman. Omdat ik die natie haat, antwoordde de koopman. Hadt gij geene andere reden tot deze handelwijze? vroeg de Keizer. Neen, Sire! Welnu, zeide de Keizer, dan zal ik u de gelegenheid verschaffen om ruimschoots aan uwen haat bot te vieren; gij zult naar het leger in de Krim vertrekken. Of de koopman dankbaar was voor deze gunst, wordt niet gemeld.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Maandag den 20sten November.

In de zitting van heden is door de betrokken commissie van rapporteurs tot vaststelling der begrooting van den arbeid der gevangenen voor 1855 daaromtrent haar eindverslag uitgebragt. De Kamer heeft bepaald, dat de beraadslagingen over dat wets-ontwerp later zullen worden vastgesteld.

Aan de Vergadering is mededeeling gedaan van de benoeming door de afdeelingen van rapporteurs voor:

1. Het reglement op de bibliotheek der Kamer en de instructie van den bibliothecaris, waartoe verkozen zijn de heeren *Bosscha*, *van Reede van Oudtshoorn*, *de Brauw*, *Hengst* en *van der Poel*;

2. het voorstel van vijf leden tot afschaffing van den accijns op de brandstoffen, waartoe benoemd zijn de heeren *Dullert*, *Strens*, *Gevers van Endegeest*, *van Nispen van Sevenaer* en *Ter Bruggen Hugenholtz*.

De heer *van Nispen van Sevenaer* heeft, volgens het op l.l. Vrijdag genomen besluit, aan de Regering inlichtingen gevraagd omtrent den toestand van de rivier de IJssel ten gevolge van werken ondernomen door de Rijnspoorwegmaatschappij. De heeren *Schimmelpenninck van der Oije* en *van Lynden* hebben de gedane vragen ten aanzien van dit onderwerp ondersteund. Nadat de minister van binnenlandsche zaken de gevraagde ophelderingen gegeven had, voor welke de heer *van Nispen van Sevenaer* zijnen dank betuigde, is de beraadslaging over deze aangelegenheid gesloten.

Daarna is de behandeling der begrootingswetten voor 1855 aangevangen.

De heer *van Reede* heeft het eerst daarover het woord gevoerd. Hij acht het gepast, bij deze gelegenheid de aangelegenheden des lands en de regerings-beginselen te bespreken; vooral is dit noodig, omdat het oog der natie, na de verkiezingen sedert Julij j.l., zeer op de Kamer gevestigd is. Hij verklaart, te behooren tot degenen, die in April 1853 de zamenstelling van het tegenwoordige ministerie met welgevallen zagen; maar hij is teleurgesteld; hij had verwacht toepassing en ontwikkeling der beginselen, die bij het optreden van het ministerie zijn verkondigd, en heeft integendeel gezien een stelsel van ontwijking, waardoor bijna geen verschil is tusschen het tegenwoordige en het vorige ministerie. Als voorbeeld wijst hij op de armenwet, en hij meent, dat voor de vrijheid van het onderwijs geene genoegzame bescherming en belangstelling bestaan. Ook wijst hij op het regerings-reglement voor O.-Indië, waarin belemmerende bepalingen zijn opgenomen voor de vrijheid der evangelisatie in Indië; op de in stand gehouden gebreken der gemeentewet en van andere organieke wetten, waardoor de inmenging van het centraal gezag bleef voortduren; op het voorgedragen ontwerp van wet voor het lager onderwijs, waarbij eene Christelijke opvoeding ter zijde gesteld wordt.

Hij moet evenwel tevens verklaren, dat dit ministerie in de behartiging der materiele belangen in niets ten achteren is bij het vorige; het onderscheidt zich door werkzaamheid en door de zucht om de bij de grwt. gevorderde organieke wetten aan te bieden; en in het personeel bestaan, meer waarborgen voor de uitvoering der grwt. in monarchalen zin en tegen roekelooze grepen in het belastingstelsel. Hij zal alle persoonlijke kwestiën ter zijde stellen, en de begrooting aan haren inhoud toetsen; hij zal medewerken, voor zoo veel de eigenaardigheid zijner beginselen dit gedoogt, en dit doen met het oog op den moeijelijken tijd, waarin wij leven.

Verder de aangebodene begrooting op haar zelve beschouwende, geeft de spreker te kennen, dat de vermeerdering van uitgaven bij hem geen bezwaar oplevert, omdat zij, als voornamelijk strekkende ten behoeve van werken van openbaar nut en voor de departementen van oorlog en marine, door hem als noodig beschouwd wordt, en omdat hij niet meent, dat zij de krachten der natie te boven gaat.

De heer *van der Veen* schetst den goeden gang van het financieel beheer onder het vorig bewind, en de goede gevolgen, die daaruit voor het Vaderland voortvloeiden. Het tegenwoordige bestuur gaat niet op denzelfden weg voort; de tegenwoordige begrooting voldoet niet aan den eisch der zuinigheid; zij is aanmerkelijk hooger dan vorige begrootingen. Het tegenwoordige ministerie heeft nog geene bewijzen van spaarzaamheid gegeven. Bovendien beantwoordt de regeling der belastingen niet aan de eischen der billijkheid en der wetenschap. Hij zal vele hoofdstukken der begrooting moeten afstemmen, indien daarin geene verbeteringen gebragt worden.

De heer *van Lennep* zegt, dat, bij de beoordeeling eener begrooting, het de vraag niet is, hoe veel verlangd wordt, maar of de voorgestelde uitgaven noodig en nuttig zijn. Hij acht het eindcijfer, wel verre van te hoog, te laag, omdat, volgens de verklaring der Regering zelve, nog vele uitgaven ontbreken; de Regering had den moed moeten hebben om voor oorlog 12 mill. te vragen, indien zij meent, dat zooveel daarvoor noodig is; indien zij erkent, dat de marine in een' allerongelukkigsten toestand is, moest zij niet eene som aanvragen, die later verhoogd zal moeten worden. Indien de Regering wijst op de politieke omstandigheden, dan moet zij dit niet doen, enkel om een wapen te gebruiken tegen anderen, maar dan moet zij zich voorbereiden om maatregelen te nemen, ten einde onze onafhankelijkheid, handel en koloniën te beschermen.

Hij verklaart zich wijders tegen afschaffing of vermindering van belastingen, omdat hij gelooft, dat het batig saldo, al neemt men het zoo groot als de heer *van Bosse* het berekend heeft, voor de marine noodig is. Buitendien zijn in dat saldo de altijd onzekere Indische baten begrepen.

De heer *Rochussen* wijst mede op het onzekere der koloniale baten; deze toch hangen, behalve van andere onzekere gebeurtenissen, van den oogst en van de prijzen der producten af. De door de Regering voorgestelde afschaffing van 23 opcenten van het gemaal acht hij ongeraden, ook omdat zij geen invloed op de broodprijzen zal hebben. Indien de lasten verminderd kunnen worden, geeft hij de voorkeur aan afschaffing van een geheelen accijns, boven partiële vermindering. Alleen met het afschaffen van het tonnegeld kan hij zich vereenigen, omdat daarvoor een equivalent aanwezig is.

De heer *Wintershoven* vestigt de aandacht op den toestand van Limburg, welke benaderd is, sedert de verbrokkeling van het voormalig Koningrijk der Nederlanden. Hij herinnert de in 1849 van regeringswege gedane belofte, dat de lasten van dat gewest verminderd en meer billijkheid in de verdeeling van ambten en bedieningen ingevoerd zouden worden. Het niet vervullen van die toezegging wijt hij niet aan het tegenwoordige ministerie; ook het vorige is aan de bezwaren niet te gemoet gekomen; maar hij meent, dat degenen, die in dat gewest aan het hoofd der zaken staan, niet bekend zijn met de belangen der ingezetenen. Hij dringt daarom aan op een onpartijdig onderzoek naar den staat van zaken.

De heer *v. Goltstein* vindt mede dat de uitgaven aanhoudend toenemen; maar de bron daarvan ligt zijns inziens in de uitbreiding, die het vorige bewind aan de uitgaven voor waterstaat en publieke werken gegeven heeft. De middelen acht hij niet volkomen verzekerd, uit hoofde van het wisselvallige der koloniale baten. Hij keurt het politieke stelsel der Regering goed; naar zijne meening heeft zij voldaan aan 'tgeen zij bij haar optreden als hare beginselen heeft opgegeven.

De heer *Anemaet* zal slechts enkele hoofdstukken kunnen goedkeuren. Het eind cijfer der begrooting levert voor hem een bezwaar op. Vermindering van lasten acht hij noodzakelijk. Hij is tegen de vermindering der opcenten van het gemaal, en tevens tegen de verhooging der belasting op het gedistilleerd.

Morgen zal de beraadslaging voortgezet worden.

'sGRAVENHAGE, 21 November.

Z. M. heeft het verzoek om gratie van *J. H. Kemper* gewezen van de hand. Reeds morgen, Woensdag, zal de doodstraf aan dien ongelukkige worden voltrokken.

— De minister van oorlog heeft bepaald, dat de miliciens, die met hoofdzeer behebt zijn geweest, en niet door het lot voor het blijvende gedeelte der ligting van 1853 zijn aangewezen, niettemin één jaar onder de wapenen moeten worden gehouden.

— De Staatscommissie benoemd tot een onderzoek nopens de emancipatie der slaven, heeft zich, door de inlassching van art. 115 van het regeringsreglement voor Nederlandsch Indië, 't welk de opheffing der slavernij binnen een niet zeer ver verwijderd tijdstip *uitdrukkelijk beveelt*, van de haar opgedragen taak, voor zoover Indië betreft, ontheven geacht. Ten aanzien van West-Indië en den toestand der slaven aldaar worden nog inlichtingen en opgaven door haar te gemoet gezien, waarvan de afdoening harer taak afhankelijk blijft. Den gouverneur-generaal is opgedragen, om, met opzigt tot de aangelegenheid der slaven in Nederlandsch Indië, zoo spoedig mogelijk over te gaan tot het nemen der maatregelen, die hem tot voorbereiding en geleidelijk trapswijze uitvoering van die afschaffing noodig schijnen, voor zooverre zij binnen den kring zijner bevoegdheid gelegen zijn, terwijl omtrent de punten, waarvan de regeling eigenaardig den Koning toekomt, zijne voorstellen worden te gemoet gezien.

AMSTERDAM, 21 November.

Wij vernemen dat heden, met het schip *Doctrina en Amicitia*, eene verzameling orchideeën en andere zeldzame planten in den *Hortus Botanicus* alhier zijn aangebragt, en dat deze belangrijke gewassen wederom door den heer *H. van Gesker*, bloemist, te Batavia bijeengebragt en verzonden door de goede zorgen van den heer *Haagsman*, gezagvoerder van dien bodem, en medewerking van den wel edel gestr. heer *Henrici*, officier van het Oostindisch leger, in goeden staat zijn overgekomen.

ASSEN, 22 November.

De werkzaamheden aan het Oranje-kanaal vorderen goed, vijf ploegen arbeiders werken reeds boven Zwiggelte; aan dit kanaal vinden nog 350 arbeiders werk; het is vooral in het belang dezer menschen te hopen, dat de weersgesteldheid nog geruimen tijd zal toelaten, om in den grond te werken.

— Te Dalen zijn de besmettelijke koortsen genoegzaam opgehouden; echter is daaraan in het ééne huisgezin, waarin reeds drie offers zijn gevallen, nog één lijdende.

Provinciale Staten van Groningen.

Zitting van Woensdag den 22sten November.

Er zijn 29 leden tegenwoordig: afwezig de heeren BONTHUIS, LAND, BORST, NOORDHOFF, AALFS, WIERTSEMA, VAN SWINDEREN, VAN SLOOTEN, ENGELKENS, HOOITES, REINDERS, BOUMAN, BROUWER, M. V. D. TUUK, GROENMAN en HOUWING.

De notulen worden gelezen en goedgekeurd, waarop aan de orde wordt gesteld:

1) Rapport over het adres der heeren V. ITTERSUM c.s. nopens het sluisgeld op het kanaal van Assen naar Groningen (rapport XV.) — Conform de conclusie besloten.

2) Rapport over het reglement op de uitoefening der stemsbevoegdheid in de waterschappen (rapport XX.) — Conform de conclusie besloten.

3) Rapport over het verzoek van L. RUMMERINK tot oprigting van een waterschap te Haren (rapport III.) — Met eene door den heer HOMAN voorgestelde wijziging in de voorwaarden, waarop het verzoek wordt toegestaan, wordt conform de conclusie besloten.

Hierop worden nog de volgende rapporten uitgebragt:

XXII. Bij monde van den heer HOMAN, over het verzoek tot oprigting van een waterschap onder Siddeburen. — Daar de commissie evenmin als Ged. Staten bedenkingen heeft tegen dit verzoek, wordt geadviseerd: 1) aan adressanten onder goedkeuring des Konings vergunning te verleenen tot de oprigting van een waterschap en het onder gemaal brengen er van, na verkregen toestemming van Ged. Staten tot oprigting van een watermolen, onder eenige voorwaarden; 2) hun, bij het bekomen der goedkeuring, vrijstelling te geven van de verpligtingen van het grondreglement, met uitzondering van art. 29 en 38; en 3) Ged. Staten op te dragen 's Konings goedkeuring te vragen op dit besluit en aan hen over te laten omtrent de oprigting van een wind-watermolen zoodanig te beschikken als zij zullen vermeenen te behooren. — Ter griffie, om Maandag te worden behandeld.

XXIII. Bij monde van denzelfden, over het verzoek tot oprigting van een waterschap te Onnen. — Het oordeel der commissie hierover is gunstig, weshalve zij, overeenkomstig de voordragt van Ged. Staten, adviseert, aan adressanten de gevraagde vergunning te verleenen, onder goedkeuring des Konings, en onder een viertal voorwaarden; Ged. Staten op te dragen 's Konings goedkeuring op dit besluit te vragen en aan hen over te laten omtrent de oprigting van een watermolen zoodanige beschikking in dezen te nemen, als zij noodig en doelmatig zullen achten. — Ter griffie, om Maandag te worden behandeld.

XXIV. Bij monde van den heer TIGCHELAAR, over het in de afdeelingen onderzochte plan eener nieuwe indeeling der waterschappen in deze provincie. — In alle de afdeelingen is dit ontwerp en zijne strekking met toejuiching ontvangen, daar algemeen het te groot aantal der bestaande waterschappen werd erkend en de slechte toestand, waarin zich de bodem ten gevolge der verkeerde indeeling bevindt. Aan de commissie voor de waterschappen werd dan ook de welverdiende dank toegebragt voor de vele moeiten, die zij zich in het belang van een beteren waterafvoer heeft getroost. Men betreurde het echter, dat alsnog geene vaste grondslagen konden worden aangegeven, wegens het gemis van eene volledige kennis omtrent de gesteldheid van den grond en de ligging der landen, waarom dan ook op eene spoedige beëindiging eener algemeene waterpassing werd aangedrongen. Na verder de aanmerkingen in de afdeelingen op de onderdeelen van dit ontwerp en hare beschouwingen daaromtrent te hebben medegedeeld, adviseert de centrale commissie 1) dat de verdeeling der geheele provincie in negen waterschappen, invoege is voorgedragen, onder de wijzigingen, die door haar zijn voorgesteld en bij nader onderzoek noodig worden bevonden, worde aangenomen en vastgesteld; 2) dat de uitvoering der daarvoor benoodigde werken zal geschieden voor rekening der provincie en 3) dat aan Ged. Staten worde opgedragen: *a*) het plan aan den hoofdingenieur van den waterstaat te verzenden, tot berigt en raad en na het aanbrengen en bijvoegen van alle die veranderingen, die door hem ter bereiking van het beoogde doel nuttig worden geacht, aan Ged. Staten terug te zenden, *b*) het plan, na wijziging volgens het advies van den hoofdingenieur, te verzenden naar de verschillende belanghebbende waterschapsbesturen en tevens om het dan met alle hierop ingekomene aanmerkingen en betrekkelijke stukken weder ter tafel te brengen in de e.k. zomer- of in eene buitengewone vergadering. — Ter griffie, om Dingsdag te worden behandeld.

XXV. Bij monde van den heer DIEPHUIS, op het voorstel van de heeren VAN ROIJEN c. s., ter zake de verbetering van het Winschoterdiep. — De commissie heeft dit voorstel met naauwgezetheid, aan het gewigt der zaak evenredig, nagegaan. Eenstemmig was zij in haar oordeel over de noodzakelijkheid om aan den zoo slechten toestand van het diep een einde te maken, maar die eenstemmigheid bestond niet in de beantwoording der vraag door wien en op wiens kosten die zoo gewenschte verbetering moest worden uitgevoerd. Deze vraag heeft een punt van ernstige overweging bij haar uitgemaakt, die evenwel niet tot een door allen erkend resultaat heeft geleid. Maar hoe hierover ook moge worden gedacht, alle leden der Staten zijn het hierin eens, dat de verbetering in het algemeen belang zoo dringend wordt gevorderd, dat zij zal en moet worden tot stand gebragt en dat, wie ook geacht mag worden daarmede belast te zijn, ook de provincie daartoe krachtig zal medewerken, wanneer er maar iets op kan gevonden worden, om de mate dier medewerking eenigzins met de billijkheid in overeenstemming te brengen. Op deze overwegingen wordt ten slotte door de meerderheid der commissie geadviseerd: 1) aan het bestuur der stad Groningen een tweeledig voorstel te doen als: *a*) dat de provincie geheel voor hare rekening zal laten graven en in onderhoud overnemen het kanaal van Zuidbroek naar Winschoterzijl, wanneer de stad Groningen afstand wil doen van alle voordeelen door haar genoten van het verlaat te Zuidbroek, het Klooster- en het Renselverlaat; of *b*) dat de provincie dat kanaal zal laten graven twee derde voor hare rekening en een derde voor rekening der stad, die alsdan met het verder onderhoud zal blijven belast; 2) Ged. Staten op te dragen dit tweeledig voorstel onverwijld op te zenden aan het bestuur der stad Groningen, met verzoek, zich vóór den 1sten Januarij 1855 daaromtrent te willen verklaren; 3) voorts, om zoodra een der beide voorstellen is aangenomen, een plan omtrent de graving en begrooting der kosten in gereedheid te brengen; 4) verder om, zoo beide voorstellen mogten worden verworpen, of niet binnen den bepaalden tijd wordt geantwoord, ten spoedigste alles voor te bereiden, opdat het reglement op het toezigt der wateren enz. in dezen in toepassing worde gebragt; en 5) den Commissaris des Konings uit te noodigen, zoodra daartoe termen bestaan, van Z. M. den Koning magtiging te vragen tot het buitengewoon doen bijeenkomen der Staten. — Ter griffie, om Dingsdag te worden behandeld.

De zitting wordt hierop verdaagd tot Maandag morgen 11 uur.

GRONINGEN, 23 November.

Door de vele sneeuw, die sedert eergisteren is gevallen, is wederom eene belangrijke vertraging gekomen in de aankomst der posten alhier, zoodat wij, bij het ter perse leggen dezer courant, nog niet de Hollandsche bladen, die anders gisteren avond om 11 uur zouden zijn gearriveerd, ontvangen hebben.

— Gisteren zijn geen nieuwe cholerazieken bij de plaatselijke geneeskundige commissie aangegeven. Tot heden middag 12 uur bijgekomen 1 nieuwe zieke; hersteld 8; overleden 1, en in behandeling gebleven 20.

— Gisteren is alhier door den algemeenen kerkeraad der Hervormde gemeente uit het vroeger vermelde dristal met op een na eenparige stemmen tot herder en leeraar dezer gemeente beroepen ds. HENRICUS UDEN MASMAN, predikant te *Meppel*.

— Maandag avond werd alhier in de Groote Concertzaal eene eerste algemeene vergadering gehouden van het departement *Groningen* van de Evangelische maatschappij *ter bevordering van waarheid en Godzaligheid onder Roomsche Katholijken*.

De talrijke opkomst zoowel van de leden en begunstigers der maatschappij, als van vele anderen, was een sprekend bewijs van belangstelling in het doel der maatschappij.

Nadat de samenkomst door een koor van weeskinderen met een gepast gezang geopend was, trad prof. HOFSTEDE DE GROOT op en ontvouwde in eene toespraak de aanleiding tot het oprigten en het doel der Evangelische maatschappij. Hij verhaalde, hoe deze nog jeugdige maatschappij aanvankelijk werkzaam was om Evangelische kennis en christelijk leven onder Roomsch-Katholijken te verspreiden. Hij wees vervolgens op de belangrijke vorderingen, welke de evangelisatie in den laatsten tijd in België had gemaakt.

Door ds. REITSMA werd daarop berigt gegeven van den tegenwoordigen toestand van het protestantismus in Frankrijk. Hij schetste in korte trekken den meer dan tweehonderdjarigen worstelstrijd, dien de Evangelische kerk in Frankrijk heeft doorgestaan; het vernieuwde leven, dat zich in den jongsten tijd in haar heeft getoond; de waarlijk verbazende vorderingen, welke zij vooral in de laatste jaren heeft gemaakt, en de ijverige werkzaamheid, welke zij aan den dag legt tot uitbreiding van het Godsrijk zoowel in als buiten Frankrijk.

Ds. RUTGERS vestigde de aandacht op het in dit opzigt niet minder belangrijke Ierland. Hij wees aan, hoe daar in vele oorden, waar vroeger geene Protestanten woonden, zich thans vele Evangelische gemeenten vestigden, en welken weldadigen invloed dit uitoefende ook op den uitwendigen toestand der bevolking.

Na deze berigten gehoord te hebben, trad ds. VAN HERWERDEN op en sprak een warm en hartelijk woord tot de vergadering, waarin hij haar opwekte tot dankbare deelneming in die groote en gewigtige gebeurtenissen en tot ijverige ondersteuning van de pogingen, die worden aangewend om deze belangrijke zaak, ook in ons Vaderland, te bevorderen.

Prof. DE GROOT deelde nu nog iets mede van de zonderlinge lotgevallen eener Roomsche familie, die door een' zamenloop van omstandigheden tot het besluit gebragt werd, om tot de Evangelische gemeente over te gaan, vooral daartoe gedrongen door de vele liefde en hulp, die zij te *Jeruzalem* en overal van Protestanten had ondervonden.

Deze toespraken werden telkens afgewisseld door het koorgezang der weezen. De geheele vergadering werd besloten door gemeenschappelijk te zingen het 2de vers van het 154ste en het 5de van het 155ste der Evangel. gezangen.

Dat deze geheele bijeenkomst eenen zeer aangenamen indruk maakte, kan ook daaruit blijken, dat verscheidene aanwezigen tot deelneming in de maatschappij als leden of als begunstigers zijn toegetreden. (*Ingezonden.*)

— De commissaris des Konings heeft in eene circulaire van den 20sten dezer de gemeentebesturen er op indachtig gemaakt, dat in sommige gemeenten dezer provincie de gewoonte bestaat, om ter plaatselijke secretarij eenig emolument te vorderen voor het invullen van aangift-biljetten of declaratoiren ter bekoming van patent voor *kramers en schippers*, en als zijne zienswijze kenbaar gemaakt, dat de invulling *ambtshalve* bij de gemeentebesturen moet geschieden en het lijnregt tegen de bedoeling der wetten zou zijn gehandeld, de belanghebbenden af te wijzen en daardoor te noodzaken de hulp van partikulieren in te roepen, daar zij van wege het gemeentebestuur kosteloos behooren te worden geholpen.

— Door gedeputeerde staten dezer provincie is bij besluit van heden aan den heer P. WARMOLTS, centraal ontvanger der plaatselijke belastingen op den wijn en sterke dranken, op zijn daartoe gedaan verzoek, eervol ontslag uit die betrekking verleend, en is bij dat besluit, de tijdelijke waarneming opgedragen aan den heer N. J. SEVENSTERN, adjunct commies der eerste klasse aan het prov. gouvernement.

— Eene der ingeënte koeijen van den koemelker WIERINGA alhier, is aan de gevolgen van die inënting overleden.

— Voor eenigen tijd is door ons medegedeeld dat door de ijverige bemoeijingen van den commissaris des Konings in den loop van dezen zomer alhier eene commissie was zamengesteld, die zich tot taak heeft gesteld het geven van eene statistische beschrijving der provincie Groningen. De keuze der mannen, waaruit die commissie bestaat, was reeds een voldoende waarborg, niet alleen dat dit veelomvattend plan niet terstond bij zijne geboorte zoude te niet gaan, maar dat met kracht de hand zou worden geslagen aan dien in alle opzigten hoogst belangrijken arbeid. Wij hebben door vriendelijke mededeeling inzage bekomen van de beginselen, die bij de inrigting van het werk en de uitvoering er van in de algemeene vergadering der commissie van den 17den October zijn aangenomen, en achten het niet ondienstig onze lezers mededeeling te doen van den aard en den omvang van dit werk, waaraan de naam zal worden gegeven van „*tegenwoordige staat van de provincie Groningen.*" De commissie dan wenscht daarin te geven „eene beschrijving van al hetgeen den tegenwoordigen toestand der provincie Groningen en hare bewoners kenmerkt, met wetenschappelijke toelichtingen, verklaringen en gevolgtrekkingen." Het zal worden verdeeld in vijf afdeelingen, voorafgegaan door eene voorrede en eene algemeene inleiding, houdende eene *schets van den geschied- en aardrijkskundigen toestand der provincie tot nu toe.* De eerste afdeeling zal handelen over de *aardrijkskundige gesteldheid en plantbeschrijving*; de tweede over de *natuurlijke gesteldheid* (grond, water, klimaat) *en* (natuurlijke) *voortbrengselen*; de derde over de *bevolking* (aantal, verdeeling en beweging; ligchamelijke, verstandelijke, zedelijke en godsdienstige toestand en de huishoudelijke toestand der arbeidende klassen); de vierde over de *maatschappelijke instellingen* (bestuur; instellingen ter beveiliging van den bodem; betreffende de openbare gezondheid; ter ...

[illegible] van den oogst over 1854 in Nederland, in vergelijking met den gemiddelden oogst in gewone jaren.

Opgemaakt door de Vereeniging van Volksvlijt te Amsterdam.

LANDSTREKEN.	TARWE. Gemiddeld.	TARWE. in 1854	ROGGE. Gemiddeld.	ROGGE. in 1854	GERST. Gemiddeld.	GERST. in 1854	HAVER Gemiddeld.	HAVER in 1854	BOEKWEIT. Gemiddeld.	BOEKWEIT. in 1854	BOONEN. Gemiddeld.	BOONEN. in 1854	AARDAPPELEN. Gemiddeld (1)	AARDAPPELEN. in 1854	KOOLZAAD. Gemiddeld.	KOOLZAAD. in 1854	N. POND. VLAS. Gemiddeld.	N. POND. VLAS. in 1854
[illegible]he Kleipolders	25	26	25	27	50(2)	55(2)	54	60	–	–	25	22	100	140	20	30	–	–
[illegible]he Veenkoloniën	20	25	24	30	30	40	30	45	25	30	18	24	160(3)	250	20	32	–	–
[illegible] van 't Goregt	22	30	25	32	35	43	30	40	25	25	20	22	160	240	20	23	600	800
[illegible]landen	26	30	32	36	46	62	48	60	–	–	36	36	125	140	27	48	610	700
[illegible]en der Friesche Wouden	–	–	20	25	–	–	35	40	25	25 (4)	25	28	120	150	20	22	–	–
[illegible] der Maatschappij v. Weld.																		
[illegible] Koloniën: Frederiksoord	–	–	24	17	30	19	40	29	20	18	–	–	150	150	–	–	–	–
[illegible]	–	–	24	27	30	–	40	30	20	18	–	–	150	130	–	–	–	–
[illegible]en	–	–	24	19	30	18	40	27	20	12	–	–	150	140	–	–	–	–
[illegible]hans	–	–	24	21	30	16	40	27	20	16	–	–	150	180	–	–	–	–
[illegible] Esschen	–	–	22	24	25	30	34	30	22	24	–	–	80	200	–	–	–	–
[illegible] Dedemsvaart	–	–	26	26	–	–	45	35	(12)	(13)	30	20	150	275	–	–	–	–
[illegible] in Salland	–	–	17	22	23	27	25	30	21	28	–	–	125	185	–	–	–	–
[illegible] van Twenthe	–	–	19	25	24	30	24	32	16	18	–	–	110	170	–	–	–	–
[illegible] in het Zutphensche	–	–	12	18	15	15	20	22	18	24	–	–	110	130	–	–	–	–
[illegible]om Eibergen	–	–	20	24	35	35	30	36	30	40	11	13	100	120	–	–	–	–
[illegible]om Dinxperlo	–	22	–	25	–	28	–	35	–	30	–	–	–	165	–	–	–	–
[illegible]om Gendringen	–	15	–	17	–	22	–	25	–	24	–	–	–	100	–	–	–	–
[illegible]om 's Heerenberg	–	–	15	17	20	25	25	30	15	15	–	–	90	80	–	–	–	–
[illegible] in de Lijmers	14	15	13	15	25	28	30	35	13	15	20	22	80	85	18	12	–	–
[illegible] langs den IJssel	–	36	–	30	–	40	–	45	–	–	–	25	–	90	–	–	–	–
[illegible] Maas-en-Waal	17	28	23	33	30	30	35	55	–	–	23	15	70	140	20	15	525	700
[illegible]Betuwe	18	20	22	24	35	45	35	40	–	–	20	20	100	120	17	12	560	500
[illegible] Culenborg	20	26	25	30	25	30	50	58	–	–	30	30	110	110	25	25	–	–
[illegible]	–	–	20	25	25	23	20	18	20	22	20	19	120	130	–	–	–	–
[illegible] Utrecht	–	–	–	21	–	–	–	24	–	18	–	–	–	185	–	–	–	–
[illegible]	–	–	20	26	–	–	28	36	20	26	24	24	140	140	–	–	–	–
[illegible]merland	–	–	20	24	30	30	30	35	–	–	24	26	120	150	–	–	–	–
[illegible]	36	38	38	40	57	58	68	75	–	–	38	39	125	225	32	38	–	–
[illegible]-Geest	27	30	28	32	35	40	35	50	–	–	30	20	85	200	30	24	–	–
[illegible]	20	26	16	21	35	40	35	45	–	–	20	20	90	115	20	26	–	–
[illegible]lemmermeer-polder	–	–	–	(5)	–	(6)	–	45	–	–	–	(7)	–	–	–	13(8)	–	(5)
[illegible]sche [illegible]makerijen	20	20	22	22	30	36	30	46	–	–	18	28	80	120	15	20	(9)	(10)
[illegible]	–	30	–	–	–	50	–	60	–	–	–	35	–	80	–	25	–	–
[illegible]land	24	24	30	30	45	42	41	41	–	–	27	27	–	125	–	9	–	–
[illegible] der Baronnie van Breda	22	27	36	40	50	50	50	60	–	–	30	18	100	140	22	30	600	(11)
[illegible] in de Baronnie van Breda	18	22	20	26	25	30	35	45	20	20	–	–	120	150	–	–	455	466
[illegible] 's Hertogenbosch	–	–	20	24	20	24	48	48	24	20	–	–	–	135	–	–	420	420
[illegible] in Limburg	18	20	18	18	25	25	30	35	20	18	18	15	–	50	18	16	380	250
[illegible] Op de Klei	22	26	25	28	38	42	42	51	–	–	26	26	97	126	22	23	496	500
[illegible] Op het Zand	–	–	20	23	26	27	31	33	21	24(14)	24(15)	24(15)	124	162	–	–	–	–
[illegible]over 't geheele Rijk	22	26	22	25	32	34	36	42	21	24	25	25	110	144	22	23	496	500

[illegible] de ziekte.
[illegible]tergerst, de zomergerst 5 Mudden minder.
[illegible] de ziekte 560 Mudden.
[illegible]boekweit 24 Mudden, Veenboekweit 15 Mudden.
[illegible] verbouwd, meest verhageld.
[illegible]gerst weinig verbouwd, doch goed gelukt.
[illegible] verbouwd, doch slecht gelukt.
[illegible] in den grond gekomen. Omstreeks 380 Bunders zijn gelukt, [illegible] 10 Bunders van 40 Mudden opbrengst per Bunder.

(9) Verkocht op stam voor *f* 150.
(10) „ „ „ „ - 175.
(11) „ „ „ „ - 300, zelfs *f* 600.
(12) Dalboekweit 20 Mudden, Veenboekweit 12 Mudden.
(13) „ 16 „ „ 4 „
(14) Veenboekweit 9.5 Mudden.
(15) Op Dalgronden.

[illegible], en ter bevordering van het verkeer; [illegible], wetenschappen en nijverheid; godsdienstige [illegible] armwezen); de vijfde over *nijverheid en rijkdom* [illegible] en waarde van den bodem; jagt en visscherij; [illegible] en veeteelt; ambachts- en fabrijknijverheid; handel, [illegible] en middelen ter bevordering van het verkeer). [illegible] uit deze slechts korte opgaaf, die door de com[illegible] in hare schets van den arbeid meer in bijzonderheden [illegible], wat van dezen arbeid mag worden verwacht. [illegible]deelen, die in eene statistische beschrijving de[illegible]vincie behooren behandeld te worden, zullen in dit [illegible] worden opgenomen. Wij zien dan ook, en velen [illegible] met ons, met belangstelling de verdere werkzaam[illegible] der commissie te gemoet, en houden ons overtuigd, [illegible] mogelijken tijd de resultaten van haren [illegible] zullen worden, en daardoor zeer [illegible] tot eene algemeene, meer vol[illegible] kennis van den tegenwoordigen staat onzer provincie.

Gisteren is in Oostfriesland de spoorweg van *Emden* [illegible] *Papenburg*, die eerst op den 20sten was bepaald, doch [illegible] kon doorgaan wegens den boet- en bededag, geopend. [illegible] wij vernemen, is de commissaris des Konings in deze [illegible] ook uitgenoodigd om deel te nemen aan de feesten, [illegible] deze plegtige gelegenheid te *Emden* gegeven wor[illegible] doch heeft z. ed. gestr. wegens de werkzaamheden van [illegible] der Statenvergadering zich niet van hier [illegible] verwijderen en van die uitnoodiging gebruik maken. [illegible] echter uit die uitnoodiging zien, dat er eene ge[illegible] harmonie bestaat tusschen de beide naburige besturen. [illegible] in deze provincie tot nu toe nog niet heeft mogen [illegible], eene geregelde stoombootdienst op Londen in te [illegible] in het naburige Oostfriesland thans tot stand ge[illegible] Althans heeft eene commissie, die zich tot dat doel [illegible] had, binnen weinige dagen alle aandeelen in die [illegible] weten te plaatsen. Moge dit voorbeeld een prik[illegible] zijn om eindelijk ook uit deze provincie eene [illegible] op Londen in de vaart te brengen.

Wat een kanonschot kost.

[illegible] men elke kilo van het gewigt van een kogel op [illegible], zal men naauwkeurig weten uit de volgende [illegible] elk schot kost: Gewigt van eene bom van [illegible] kilog.; gewigt van de lading van buskruid, 4 kilog. [illegible] ijzer, 50 cent. de kilog.; voor de bom 6 fr.; prijs [illegible] buskruid 1 fr. 50 c. de kilog.; voor buskruid 6 fr.; [illegible] fr., — getal, gelijk aan het getal der kilog., dat [illegible] weegt. Het spreekt van zelf, dat de prijs van eene [illegible] is dan die van een kogel van het zwaarste kaliber.

Kunstnieuws.

Duitsche Opera.

[illegible] voorstelling van gisteren avond heeft algemeen zeer vol[illegible] en een hoogst genotrijken avond verschaft. Men gaf [illegible] hier van vroeger bekende, zeer populaire *Martha*. De [illegible] met de voorstelling van deze zelfde opera alhier door [illegible] gezelschappen is zeer ten gunste van het operagezelschap [illegible] GOLDAMER uitgevallen. De 4 hoofdpersonen in dit [illegible] ADOLF (reeds van vroeger gunstig alhier bekend), [illegible] goede chanteuse en tevens goede actrice; de sou[illegible] PICKER, is, hoezeer minder krachtig van stem, [illegible] chanteuse; de tenor, de heer MARLOFF, heeft zeer vele [illegible] en zou nog meer voldoen, indien de baryton, de heer [illegible] zóó goed was, als men er hier in langen tijd geen [illegible]. De tweede partijen en koren zijn zóó bezet, dat men [illegible] reizend opera gezelschap zeer goed mede tevreden kan [illegible] wij op het *geheel* van het gezelschap en van de op[illegible] gisteren avond, dan zijn wij het met alle deskundigen [illegible] Groningen in *vele jaren* geene opera zóó *goed* is opge[illegible] gisteren avond het geval is geweest.

[illegible] de voorgenomene verdere voorstellingen alhier even goed [illegible], — en dat durven wij wel vertrouwen, bepaalde[illegible] geene opera's van *te* hooge vlugt kiest, 't welk altijd [illegible] bij ambulante gezelschappen en in provincie-steden, om [illegible], — dan voorspellen wij onze stadgenooten eenige [illegible] avonden gedurende dezen winter.

[illegible] dus alle vrienden van de toonkunst dringend uit, [illegible] deelneming die genotrijke avonden te doen geboren [illegible].

Letternieuws.

[illegible]tisch *Jaarboek der Natuur- en Geneeskunde in het Koningrijk der Nederlanden.* Door dr. L. ALI COHEN. Onder medewerking van dr. D. J. COSTER, dr. L. VAN LOHE en dr. J. TEIXEIRA DE MATTOS. 1ste Jaargang; 1ste Afl. Amsterdam 1854.

[illegible] de opplettendheid te moeten vestigen op bovenstaand [illegible] van dezer dagen de eerste aflevering is in 't licht geko[illegible] inhoud toch van dit jaarboek betreft *alles*, wat op het [illegible] natuur- en geneeskunde hier te lande omgaat, en raakt [illegible] op dat ruime gebied bewegen.

[illegible] In de eerste reeks van dit werk, komen ook hier de [illegible] overzigten voor van geheel het geneeskundig personeel [illegible] militair) hier te lande, en wat op hen betrekking [illegible] alles wat het genees- en natuurkundig onderwijs betreft, — om van de andere statistische onderdeelen niet te gewagen, die in de volgende afleveringen zullen voorkomen.

Vervolgens treft men in deze aflevering aan de overzigten van 't geen hier te lande in het eerste kwartaal van 1854 verrigt is op het gebied der algemeene natuurkunde, meteorologie, geologie, botanie, zoölogie, pharmakologie, chemie, physica, diaetetiek, medicina forensis, medicina politica en hygiëne, terwijl het overzigt van de overige medische, chirurgische en obstetrische vakken in de volgende aflevering zal voorkomen.

De inhoud van het tegenwoordige jaarboek is dus van maatschappelijk en van wetenschappelijk belang beide voor alle beoefenaars en uitoefenaars der natuur- en geneeskundige wetenschappen, 't welk wel voldoende in het oog springt, ook zonder dat wij in meerdere bijzonderheden treden, waarvoor trouwens hier de plaats niet is.

Slechts dit voegen we hier nog bij, dat ook de uitgevers van natuur- en geneeskundige werken in ons land veel kunnen bijdragen tot eene volledigheid van dit werk, die zoo zeer wenschelijk is, en wel door van al de bij hen uitkomende geschriften van dien aard een exemplaar af te staan ten gebruike bij dat jaarboek, waar men zoo doende *alles* zal kunnen bijeenbrengen, wat de beoefenaar van eenige tak van natuur- of geneeskunde over eenig jaar mogt verlangen te weten en na te gaan.

Het jaarboek wil in zijne *eerste* afdeeling strekken, om den maatschappelijken en meer *uiterlijken* toestand der natuur- en geneeskunde in Nederland jaarlijks te doen kennen, — in zijne *tweede* afdeeling, om die kennis te verschaffen ten aanzien van den *innerlijken* toestand dier wetenschappen hier te lande.

Het verbreiden van die kennis is zeker dubbel belangrijk en wenschelijk.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

PETERSBURG, 22 November.

Van vorst *Mentzikoff* is wederom een berigt ontvangen van Sebastopol, loopende tot den 14den, als wanneer daar verder nog niets van belang was voorgevallen. De belegeringswerken waren niet verder gevorderd en het bombardement werd voortgezet, zonder schade aan te rigten.

WEENEN, 22 November.

Het dagblad de *Presse* meldt, dat Oostenrijk aan de Westersche mogendheden nota's heeft gerigt, waarin het de jongste onderhandelingen betreffende den verderen loop van de Oostersche kwestie uiteenzet. Oostenrijk acht zich verpligt te blijven vasthouden aan het protocol van den 20sten April, waarnaar het alzoo ook zijn gedrag tegenover de bondstaten zal regelen. Oostenrijk behoudt zich het regt voor, om eventueel eene aanvallende positie aan te nemen, maar tevens om onafhankelijk de vredesvoorwaarden te onderzoeken, en wil niet beloven de vier punten van waarborg van bedoeld verdrag niet te overschrijden.

WEENEN, heden, 23 November.

Omer-pacha laat zijne troepen vooruitrukken naar de Pruth. (Zie verder hieronder.)

JASSY, 10 November.

Derwisch-pacha is alhier aangekomen om het plaatselijk bestuur te verwittigen van den intogt der Turken in Moldavië en heeft gevraagd alles voor de ontvangst der troepen in gereedheid te brengen. De vijandelijkheden aan de Pruth schijnen van grooten omvang te zullen worden.

EFFEKTENBEURS.

Amsterdam, heden, 23 November.

				Slotkoers.
NEDERLAND Werk. Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$58\frac{1}{8}$.
Dito Dito	„ 3	„	$69\frac{3}{4}$.
Dito Dito	„ 4	„	$88\frac{3}{8}$.
OOSTENRIJK Metalliek	„ 5	„	$61\frac{3}{4}$.
Dito Nieuwe Litt. B	„ 5	„	$71\frac{7}{8}$.
Dito Dito 1854	„ 5	„	$71\frac{1}{8}$.
Dito 1851 en 1852	„ $2\frac{1}{2}$	„	$31\frac{1}{2}$.
SPANJE Onbep. St.	„ 1	„	$17\frac{7}{8}$.
Dito Binnenl	„ 3	„	$32\frac{3}{8}$.
PORTUGAL	„ 3	„	36.
RUSLAND Obl. *Hope* 1798 en 1816	„ 5	„	$99\frac{5}{8}$.
Dito Dito 1828 en 1829	„ 5	„	$98\frac{3}{4}$.
Dito bij *Hope*	„ 4	„	74.
Wisselkoers op Londen	2/m...	*f*	.
Dito	zigt...	-	

LONDEN, heden, 23 Novemb. Consols 92.

Kerknieuws.

HARDERWIJK, 17 November. Heden werd door den kerkeraad uit het vroeger gemaakte zestal heeren predikanten het volgende drietal geformeerd, als: ds. *ten Bokkel Huinink*, ds. *Felix* en ds. *Molenaar*; waaruit beroepen is de weleerw. heer *Felix* te Heeg.

TZUMMARUM, 18 November. De weleerw. zeer gel. heer *J. H. Seemerink*, pred. te Woudsend, heeft, naar wij vernemen, voor het op z.ew. uitgebragt beroep naar deze gemeente bedankt.

TERHORNE, 21 November. De proponent *Visser* heeft het beroep bij de Doopsgezinde gemeente te Akkrum aangenomen.

Aangenomen: ds. *John M. C. Ilraith*, van Glasgow, in Schotland, het beroep tot pred. te Amsterdam.

— Beroepen: Te Dokkum, bij de Chr. Afgesch. gemeente, de weleerw. heer *Schoenmaker*, pred. te Katlijk en Mildam. — Te Dalfsen de proponent *Op 't Hout*.

— Te Joure is het volgende drietal geformeerd: ds. *Faber*, te Haren; *Strik*, te Burum; *van der Scheer*, te Appelscha.

— Bedankt: ds. *Gildemeester*, te Elburg, voor het beroep naar Barneveld. — Ds. *Jansen Schoonhoven*, te Balk, voor een ontvangen beroep naar Schoonrewoerd.

BEETGUM, 19 Nov. Heden in het namiddaguur hield de weleerw zeer gel. heer dr. *J. Alingh Prins*, staande op vertrek naar Kortezwaag, alhier zijne afscheidsrede en wel naar aanleiding van 2 Cor. 13: vs. 13; slechts ongeveer een jaar was z.w.ew. in onze gemeente werkzaam.

GIETERVEEN, 20 Nov. Gisteren nam onze geachte leeraar *C. Muller Sissingh* afscheid van ons, predikende naar aanleiding van Efese V, 8*b*.

— Naar men verneemt heeft het klass. bestuur van Leeuwarden ten tweeden male het beroep van de Herv. gemeente te Marrum, uitgebragt op ds. *J. G. Zimmerman*, pred. te Oosterbierum, geïmprobeerd. — De reden waarom, is deze: De gemeente te Marrum meent volgens Kon. besluit geregtigd te zijn eenen predikant op verminderd tractement te mogen beroepen en het klass. bestuur is van gevoelen, dat zulks in strijd is met de bestaande verordeningen daaromtrent. — De eerste improbatie was bevestigd door het prov. kerkbestuur van Friesland, maar vernietigd door het prov. kerkbestuur van Gelderland, aan welk laatstgenoemd bestuur de algemeene synodale commissie, bij wie de gemeente van Marrum zich in cassatie had begeven, die zaak ter beslissing had toegezonden. — Het is te verwachten, dat de gemeente van Marrum ook nu in de improbatie niet zal berusten. — Men ziet met belangstelling den verderen gang van deze zaak te gemoet.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 19 Nov., kapit. *de Boer* Zuid-Holland, van Soerabaya; *Bakker* Vrouw Geertje, van Londen; *van Wijk* Catharina Elisabeth, van Dantzig; *Drewes* de Twee Gezusters, van Colberg; *Bontekoe* de Vrouw Geertruida, van Hadersleben; *Joosten* Vrouw Hilliechiena en *Dirks* Henderina, beide van Kjöge; *Pluktje* Tetsia, van Bandholm; *Karsies* de Onderneming, van Skielskior; *de Hahn* Gesina, van Roeskilde; de 3 laatsten vertrekken binnen door naar Schiedam; *de Boer* Jantina Petronella, van Neustedt; *de Jonge* Catharina, van Hamburg; *de Wall* Gesiena, van Elsfleth; *Lukkien* Margaretha Wilhelmina, van Elmshorn; *de Vries* Twee Gebroeders en *Tappe* Wesselina, beide van Bremen; den 20sten *Klein* Bantam, van Soerabaya; *Kuiper* Sara Elisabeth, van Livorno; *Muller* Harmina, van Corunha; *Leuning* Margrietha Alida, van Hartlepool; *Harkema* Meinkina, van Eckernförde; *Bos* Elisabeth, van Malmoe; *Heerdt* Geertruida Lammegina, van Koningsbergen; *van der Veen* Goede Hoop, van Colberg; *Koning* Jonge Willem, van Kiel; *Stuit* Geerdina, van Dantzig; *Leser* Alberdina, van Colding, de laatste vertrekt binnen door naar Schiedam; *Visser* Trijntje, van Ystad; *van Sluis* Tjakkiena, van Assens; *de Jonge* Maria, van Drammen; *Brinkman* Fokkelina, van Brussel; *Boer* Verwisseling, van Liverpool; *Schaap* Bernhard en Elise, van Sunderland; *Puister* Vrouw Maria, van Hoeksijl; *Puister* Imke Giezen, van Leer; den 21sten *Onnes* Twee Gezusters, van Ystad; *Panjer* Vrouw Wijka, van Bremerhaven. — Te Texel den 20 Nov., *de Haan* Jantina Gezina, van Stockholm; *Schulte* Concordia, van Koningsbergen; *Schuitema* Eendragt, van Walloe; den 21sten *van der Veer* Twee Gebroeders, van Newcastle; *Jansen* Louisa Helena, *Geers* Catharina, *Boswijk* Jantina en *Degenhard* Wiegerdina, alle 3 van Koningsbergen; *Oldenburger* Astrea, van Ystad. — Te Helvoet den 20 Nov., *de Jonge* de Weldaad en *Hansen* Pegasus, beide van Memel; *Reents* Alida, van Elbing; *Meeter* Vertrouwen en *de Boer* Hendrika Annachiena, beide van Landscrona; *Harding* Alida, van Holbeck; *Pekelder* Vrouw Grietje, van Sveaborg. — Te Brouwershaven den 20 Nov., *Smit* Arendina, van Memel naar Schiedam. — Te Vlissingen den 19 Nov., *Koop* Regina, van Memel. — Te Smirna den 7 Nov., *Hoek* Johanna Hendrika, van Piraeus. — Te Marseille den 16 Nov., *Wekenborg Jr.* Anna Margaretha, van Amsterdam. — Te Ostende den 19 Nov., *Kuiper* Annegina Elsina, v. Hamburg. — Te Deal den 17 Nov., *Noordhoek* Fortuna, van Rotterdam naar Liverpool. — Te Douvres den 17 Nov., *de Boer* Aurora, van Livorno naar Lynn. — Bij Dungeness den 17 Nov., *Lindeman* Kenau Hasselaar, van Rotterdam naar Cardiff. — Bij Wight den .... *Donema* Laura en Adèle, van Amsterdam naar Batavia; *van Duin* Jacobus, van Amsterdam naar Genua. — Te Leith den 17 Nov., *Meijer* Engelina, van Koningsbergen. — Te North Shields den 16 Nov., *Bakker* Harmina Catharina, van Amsterdam. — Te Hamburg den 19 Nov., *Meijer* Albertus, van Bremerhaven. — Te Bremerhaven den 19 Nov., *Balk* Jacomina, van Drammen. — Te Swinemunde den 17 Nov., *Saatman* Johanna Alberta, van Memel. — Te Frederikshaven den 13 Nov., *de Jonge* Egbertus, van Liverpool. — Te Tonningen den 17 Nov., *Koning* Johanna Marchiena, van Hamburg naar Rostock.

Vertrokken van Amsterdam den 19 Nov., kapit. *de Winter* Zeeland, naar Batavia; *Huisman* Maria Margaretha, naar Wilmington; *de Groot* Engelina Jacoba, naar Napels; den 20sten *Vosman* Wilmina, naar Napels; *Meijer* Wilhelmina, naar Leer; *Mudder* Margaretha, naar Emden; den 21sten *Pot* Anna Arendina, naar Lissabon; *Tjebbes* Amsterdam en *Swart* Senior, beide naar Londen; *Hansen* Ellen Catharina, naar Koppenhage. — Van Texel den 20 Nov., *Meppen* Wubbina Venema, naar Londen. — Van Helvoet den 20 Nov., *de Boer* Eduard, naar Montevideo; *Smith* Astracan, naar Newyork; *Tolner* Zeemeeuw, naar Nantes; *Kamminga* Drie Gebroeders Sickens, naar Duinkerken. — Van Puenta Arenas den 12 Oct., *Struik* Louise Roelofvienie naar San Juan del Sur. — Van Plymouth den 17 Nov., *van Wijk* Anna en Arnoldina, van Amsterdam naar Suriname. — Van Falmouth den 16 Nov., *Fenenga* Johannes Barta, van Seville en den 17den ...... Johanna Alida, beide naar Hamburg. — Van Liverpool den 16 Nov., *Meedendorp* Johanna en *de Boer* Vriendschap, beide naar Rotterdam. — Van Dublin den 16 Nov., *Wegener* Gebroeders, naar Liverpool. — Van Hamburg den 19 Nov., *Borchers* Lewe van Nijenstein, n. Hobart Town; den 20sten *Prins* Roelfina, naar Delfshaven; *Kramer* Pietertje, naar Elmshorn. — Van Cuxhaven den 20 Nov., *Meijer* Nanny en Emma, naar Veracruz. — Van Bremerhaven den 18 Nov., *Bolhuis* Gezina, naar Amsterdam. — Van Dantzig den 17 Nov., *Douwes* Aquarius, naar Liverpool; *Douwes* Klasina Maria, naar Londen; *Speelman* Geertruida Speelman en *Hoff* Margaretha Elisab., beide naar Amsterdam. — Van Pillau den 18 Nov., *van Ingen* Maria Catharina, naar Londen; *Breeland* Ida Reina, naar Amst.; *de Boer* Niessina Beerta, naar Groningen; *de Boer* Wemelina, n. Duinkerken; *Lindeboom* Maria Theresia, naar Grimsby. — Van Tonningen den 16 Nov., *Loschen* Gebroeders Loschen, n. Amst.; *Boiten* Fosseena Siers, naar Groningen; *Pekelder* Vrouw Grietje, naar Engeland.

Zeilklaar te Malaga den 1 Nov., kapit. *Gnodde* Antilope, naar Liverpool. — Te Londen den 17 Nov., *van der Wall* Jantina, n. Amsterdam. — Te Newcastle den 17 Nov., *de Boer* Atjen Brouwer en *Loman* Roelfina Gerardina, beide naar Amsterdam; *Kranenburg* Johanna, naar Groningen; *Koning* Zeldenrust, naar Zwolle; *van der Valk* California, naar Messina; *Puister* Industrie, naar Porto. —

DELFZIJL, 23 Nov. Binnengekomen den 21 Nov., kapit. *Juist* Frau Trientje, van Colberg naar Amsterdam, heeft de reis binnen door voortgezet; den 20sten *Krook* Eensgezindheid, van Emden; *Henrichs* Antina, van Varel; *Dijkstra* de 3 Gezusters, v. Stettin, *Forma* de Vrouw Antje, van Leer; *de Vries* de 5 Gezusters, van Bremen en *Huisman* Andreas, van Steenhuizerzijl, beide n. Amst.

Vertrokken den 20 Nov., kapit. *Huisman* Itjea, van Amsterdam naar Bremen; *Buss* Annette, van Amsterdam naar Norden; *Brouwer* Stadt Leer, van Amsterdam, *Poppen* Nanny Johanna, *Oetzes* de Hoop, *Voss* de Vrouw Sjouke en *Visser* Lucie, alle 5 naar Emden; *Hulzebos* de Vrouw Catharina en *Pohl* Catharina, beide naar Leer; *Buschen* Gerhardina, naar Carolinerzijl.

HELVOET, 19 Nov. Het schip Eendragt, kapit. *Doewes*, van Londen naar Harburg, alhier binnengeloopen, heeft schade wegens aanzeiling bekomen.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

16 Nov. Jonker, Anna Sophia, v. Malmö n. Rotterdam, m. gerst.
Blaak, Jantina, v. Malmö n. Schiedam, m. gerst.
Roskamp, Luna, v. Koppenh. n. de Maas, m. rogge.
17 —— Bulten, Orion, v. Stettin n. Rotterdam, m. rogge.
Plukker, Antje, v. Memel n. Rotterdam, m. granen.
Eggers, Adagio, v. Landscrona n. de Maas, m. gerst.
Bunting, Margina, v. Malmö n. de Maas, m. gerst.
van Reen, Vriendschap, v. Malmö n. de Maas, m. gerst.
18 —— Dallinga, Arendina Elisab., v. Memel n. Harlingen, m. hout.
Broekema, Maria, v. Helsingborg n. Holland, m. haver.

De wind den 16 Nov. O.N.O., O.; den 17den O.N.O.; den 18den N.O., O.N.O., O.; den 19den N.O.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 17den tot en met den 23sten November 1854 zijn te *Groningen* geboren 8 zoons en 9 dochters; gehuwd 8 paren; overleden 4 ouden en 9 jongen.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

ROTTERDAM, 20 *November*. Tarwe: Zeeuws., Vlaams. en Overm. vond heden tot ruim vorige prijzen genegen koopers, ook ter verzending; goede en puike *f* 14,25 a *f* 14,75; mindere *f* 13 a *f* 14; Poolsche en Roode weinig ter markt en tot goed vorige prijzen aan gebruikers; 156 ℔ O. wieb. Pools *f* 490, *f* 500; 160 ℔ N. Hoogl. Kleefsche *f* 465, *f* 470, *f* 475; 161, 163 ℔ dito *f* 475, *f* 485; 161 ℔ puike dito *f* 480; 160 ℔ N. Bovenl. Rijs *f* 470; 161

ℳ dito f 465, f 475; 158 ℳ Boveal. f 450. — Rogge: Overm., Zeeuws. en Vlaams., 20 cts. hooger, f 10,30 a f 11,30; andere soorten mede hooger verkocht; 150 ℳ Mecklenb. f 352; 146, 150, 151 ℳ Engelsche f 335, f 350; 145 ℳ N. Boveal. f 335; 146 ℳ dito f 330; 144 ℳ Arch. f 350, f 352; 145 ℳ dito f 355, f 358; 141, 142 ℳ dito f 340, f 345; 142 ℳ Jar. dito f 345. — Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter en Zomer f 6 20 a f 7. — Haver: Zeeuws. en Inl. Korte f 4,20 a f 5,20; dito Lange f 3,50 a f 4,40. — Boekweit f 8 hooger: op 140 ℳ: N.Brab. f 253, f 255, f 258, f 260, f 263; Rijn f 255, f 260; Oostvr. Veen f 252, f 255. — Erwten: Zeeuws. Groene, 25 cts. hooger, f 11,25 a f 12; groote dito f 11,25 a f 12,75; Geldersche Graauwe f 11,50 a f 13. — Boonen: Zeeuwsche en Walchersche Witte f 12.50 a f 13,75; dito Bruine f 10,50 a f 12,50; dito Paardenboonen f 7,50 a f 8,40. — Koolzaad zonder handel. — Kanariezaad 50 c. lager, f 11 a f 12.

NEW-YORK, 1 *November*. De aanvoer van Tarwe is voortdurend zeer klein; daar echter ook de vraag op de hooge prijzen zeer beperkt is, verkeert de markt in eenigermate flaauwere stemming. Witte Tarwe 2.15 doll. tot 2.40 doll. Roode 2.03 a 2.06 doll. — Rogge is schaarsch en prijshoudend 1.20 a 1.23 doll. — Gerst eveneens weinig aangevoerd 1.37½, 1.50 doll. — Haver zeer gevraagd en 1 a 2 c. duurder 53 cts. tot 58 cts. — Maïs eerst iets lager, maar na het ontvangen der hoogere berigten uit Europa hebben de prijzen zich hersteld. De vraag voor uitvoer naar Groot-Brittanje is levendig, prijzen 81 cts. tot 82 cts. p. bushel.

Uitvoer van Tarwe van den 1sten tot den 27sten October 1854 16.953 bushels tegenover 1.090.942 bushels in 1853, van Maïs van den 1sten tot den 27sten Oct. 1854 326.845 bushels, in 1853 5.168 bushels.

EFFEKTENBEURS.

Amsterdam, 24 *November*.

NEDERL. Werk. Schuld 2½ pCt. 58 7/16, 58⅜, 58¼; Dito Dito 3 pCt. 69⅛, 69⅜, 69¼; Dito Dito 4 pCt. 88 3/16, 88 7/16, 88 5/16; Aand. Rijn-Spoorweg 4½ pCt. 100¼. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 47⅛, 47 3/16, 47 3/16. — SPANJE, Onbep. St. 1 pCt. 17 15/16, 18, 18; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 32⅜, 32⅝, 32⅜; Coup. Bewijzen 5 7/8, 5⅛, 5¼. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 35½, 36 1/16, 35⅞.

RUSLAND. Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 99¼, 99⅜; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 98⅝, 98⅞; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 81⅞, 82; Dito bij *Hope* 4 pCt. 73⅞; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 72¼; Certific. te Hamburg 5 pCt. 83¼, 83⅜. — POLEN, Aand. m. Loting v. 500 fl. f 137½. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 61⅛, 62⅜; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 31⅛, 31¼; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 31⅛, 31¼; Dito Nieuwe 5 pCt. 71⅞, 72; Dito Dito 1854 5 pCt. 71⅞, 72, 71⅞; Oostenr. Nation. Metall. 5 pCt. 1854 64⅜, 65⅛, 64⅞; N. Weener Loten v. 250 fl. 1854 f 222; Denem. 5 pCt. 99; Louis. bij *Hope* 5 pCt. 99½; Mexik. Enk. 20, 1/16; Dito Onbep. 19 15/16, 20; Peru 4½ pCt. 64¼; Ecuador 2⅞; Thes. Amst. 5 pCt. 104½.

Onder den invloed der ongunstige notering van de Weener beurs van heden, waren niet alleen Oostenr. fondsen zeer flaauw, maar ook zoowel Holl., als de meeste vreemde fondsen, waren tot min of meer verlaagde koersen verkrijgbaar.

In Oostenrijksche en Spaansche effecten vertoonde de handel eenige levendigheid.

5 pCts. N. Russen bij Stieglitz 81.

Koers van het Geld: Beleening 3; Prolong. 2½; Disconto 3 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 58¼; Spaansche 1 pCt. 17 15/16 a 18; Binnenl. 3 pCt. 32⅜; Metall. 5 pCt. 61⅛.

ADVERTENTIEN.

ALGEMEENE VERGADERING
van de AFDEELING GRONINGEN der NED. VEREENIGING tot
AFSCHAFFING VAN STERKEN DRANK,
op ZATURDAG den 25sten November 1854, 's avonds te 8 uur, in het CONCERTHUIS.
Spreker: De Heer Dr. A. H. SWAAGMAN. Bijdragen. De **Toegang** staat **voor allen** open.

*** VERGADERING van het DEPARTEMENT *GRONINGEN* der Nederlandsche Maatschappij **ter bevordering van Nijverheid**, op MAANDAG den 27sten November 1854, des avonds te 7 uur, in het CONCERTHUIS te *Groningen*. — VERSLAG van AFGEVAARDIGDEN. — BENOEMING van NIEUWE DIRECTEUREN, — ENZ.
S. M. S. MODDERMAN,
Secretaris.

HOOGDUITSCHE
OPERA TE GRONINGEN,
Onder Directie van **D. L. GOLDAMER.**
Zaturdag den 25sten November 1854.
No. 1 van het Abonnement.
DAS NACHTLAGER ZU GRANADA,
groote Romantische Opera in 3 Acten, van C. KREUZER; voorafgegaan door:
ANGELA, DAS ITALIENISCHE LEGER-MÄDCHEN,
Zangstuk in 1 Acte.
Prijs der Plaatsen: 1ste Rang f 1.75, 2de Rang f 1,30. Men kan zich abonneren voor 6 Voorstellingen tot den prijs van f 8,40 1ste Rang en f 6,00 2de Rang, waarvan de ENTRÉEBILJETTEN aan den Schouwburg bij den Bureaulist P. DE KONING zijn te bekomen, bij wien men tevens aldaar PLAATSEN kan bespreken op VRIJDAG en ZATURDAG e.k., van 10—1 en 3—5 uur. Aanvang 7 uur.

PROGRAMMA VAN DE
OPENLIJKE VOORDRAGT
van het ***Groninger Harmonie-Gezelschap,*** *versterkt met meerdere* ***Dilettanten en Musici*** *alhier, en het* **Reciteer-Collegie** ***„Lulofs."***
Op Maandag den 27sten November 1854, in de SCHOUWBURGZAAL te *Groningen*.
OUVERTURE von WEBER. — *Het gevecht met den draak*, door Mr. B. H. LULOFS, Muzijk van MENDELSOHN BARTHOLDY. — ARTHUR *de Blinde*, Muzijk van GADE. — *De oude Vrouw*, van TOLLENS, Muzijk van ROSSINI. — RONDO voor Piano en Orchest, van RUMMEL. — OUVERTURE von WEBER. — *De Profecy der starren*, Dramatische Legende, door W. HOFDIJK, Muzijk van SPOHR. — FANTASIE van NEUKOMM. — *Ibrahim*, door H. TOLLENS, Muzijk van GADE. — *Aan den jongen Graaf van Parijs*, door Ds. B. TER HAAR, Muzijk van BENNET. — *Snelle verzending*, door R. G. SLOTMUZIJK van WEBER.
Aanvang 6 uur.
NB. TOEGANGSBILJETTEN zijn te bekomen bij den Heer R. J. SCHIERBEEK, Boekhandelaar in de Guldenstraat, tot op MAANDAG den 27sten November, des avonds te 5 uur, en PLAATSEN te bespreken bij den Bureaulist P. DE KONING, in de Schouwburgzaal, op VRIJDAG, ZATURDAG en MAANDAG, van 10—1 en van 3—5 uur.

Rijclub.
OPENLIJKE VOORSTELLING op MAANDAG den 4den December, te 6 uur. Zij, die wenschen LEDEN te worden, worden verzocht, zich vóór ZATURDAG den 2den December bij de DIRECTIE aan te melden; zullende de BALLOTAGE op dien dag des namiddags te 4 uur in het MANÈGE-LOKAAL plaats hebben.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

...jarige Huwelijksvereeniging van:
J. GROENIER
met
K. M. CROL.
..., 2. November 1854.

*** Heden beviel, door Gods goedheid, voorspoedig van eene welgeschapen *DOCHTER*, Vrouwe C. E. VAN DEN BERCH VAN HEEMSTEDE, geb. BOELANTS.
LEIDEN, 20 November 1854.

*** Op den 19den November 1854 overleed te *Scheemda* de Heer Mr. ALBERT EGGES STHEEMAN, in den ouderdom van bijna 47 jaren, geliefde Echtgenoot van Vrouwe H. F. WICHERS.

*** Heden nacht werd ik in diepen rouw gedompeld, door het overlijden van mijne geliefde Echtgenoot, IDA MEURSING, in den ouderdom van achtentwintig jaren, waarvan ik ruim twee jaren met haar in den gelukkigsten echt mogt vereenigd wezen, mij nalatende twee Kinderen, te jong om hun groot verlies te beseffen.
NIEUWOLDA, 20 November 1854.
J. EPPENS.

*** Heden overleed, aan de gevolgen eener langdurige ziekte, mijn geliefde Echtgenoot F. M. JANSSEN, in den ouderdom van 40 jaren en 2 maanden, tot bittere droefheid van mij en mijne zes onmondige Kinderen.
GRONINGEN, 22 November 1854.
Wedw. **A. JANSSEN,**
geb. **MULDER.**
NB. De **AFFAIRE** blijft op denzelfden voet continuëren.

Morgen te bezien
ten Huize van R. J. SCHIERBEEK, in de Guldenstraat, de FRAAIJE VERZAMELING
BOEKEN,
ten deele nagelaten door den WelEerw. zeer Gel. Heer
Ds. D. J. BERNTROP,
welke aldaar op MAANDAG den 27sten dezer en volg. publiek zullen worden verkocht, volgens **CATALOGUS**, à 10 Cents te bekomen.

*** **P. VAN WICHEREN, Hz.**, te *Groningen*, heeft uitgegeven:
JEZUS,
ons voorbeeld op het
FEEST DER KERKHERVORMING.
Leerrede over Joh. X: 22 en 23, door
A. L. POELMAN,
Theol. Doct. en Predikant te Holwierda.
Prijs 30 Cents.

*** Door de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, is uitgegeven:
Vrije, practische blik op het ONTWERP VAN WET voor 't LAGER en MIDDELBAAR ONDERWIJS. Een Woord in het belang van **Ouders, Onderwijzers** en den **Staat.** (*Uitgegeven ten voordeele van de Choleralijders binnen de Stad Groningen*) Prijs f 0,30.
Exemplaren van dit Werkje zijn verkrijgbaar gesteld bij de Heeren BORLEFFS te *Amsterdam*, Erven TIJL te *Zwolle*, EEKHOFF te *Leeuwarden*, SCHAAFSMA te *Dockum*, v. HOUTEN te *Assen*, HUISINGH te *Winschoten*, v. HALTEREN te *Wildervank*, JOUSTRA te *Hoogezand* en de Wedw. MEKEL te *Appingedam*.

Kennisgeving.
De DIRECTEUR van het POSTKANTOOR te *Groningen* brengt ter kennis van belanghebbenden, dat de **DILIGENCE** van ***Groningen*** naar ***Zwolle*** gedurende de ZOMERMAANDEN, iederen avond te half elf uur van hier vertrekkende en medenemende de Depêches voor *Assen*, *Meppel*, *Zwolle*, *Deventer*, *Zutphen* en *Arnhem*, **voorloopig is gestaakt,** terwijl op DINGSDAG- en VRIJDAG-AVOND eene ESTAFETTE vertrekt, de Brieven voor gemelde plaatsen medenemende.
De laatste ligting der bus voor deze dienst is kwartier voor tien uur.
GRONINGEN, 22 November 1854.
De Directeur voornoemd:
J. W. C. VAN ITTERSUM.

Door het overlijden van C. B. BLEKER, geboren FEIS, de betrekking van **VROEDVROUW** aan de Streek de Huizen, in de Gemeente *Hoogeveen*, opengevallen zijnde, worden diegene, welke genegen mogten zijn, dezelve weder te vervullen, uitgenoodigd, om zich met vrachtvrije Brieven of in persoon, vóór den **1sten Januarij 1855,** aan te melden bij den BURGEMEESTER der Gemeente, onder overlegging van de BEWIJZEN van bekwaamheid en goed gedrag.
Aan deze Betrekking is een jaarlijksch Traktement verbonden van f 100.
HOOGEVEEN, 15 November 1854.
Burgemeester en Wethouders der Gemeente Hoogeveen,
De Burgemeester:
A. ZEPER.
De Secretaris:
H. J. CRULL.

*** BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *DOKKUM* brengen door deze ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat de alhier nieuw opgerigte **Beurs van Koophandel** zal worden geopend op WOENSDAG den 6den December 1854, des middags om 12 uur.
Burgemeester en Wethouders voornoemd:
E. JONGSMA.
De Secretaris:
A. VAN SLOOTEN

Dingsdag den 28sten November
1854, des voormiddags te 11 uur, zal er publiek worden verkocht, buiten de Steentilpoort, bij de Klap, nabij *Groningen:* eene partij **DAMPOSTEN** en **VUREN PLANKEN,** waaronder een **DAMBALK** van **70** à **80** Voeten.
HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

DOOR VERTREK NAAR ELDERS,
zal, op WOENSDAG den 29sten November aanstaande des avonds te zeven uur, bij den Logementhouder A. HOFSTE, te *Assen*, publiek worden verkocht:

Een zeer hecht getimmerd **HUIS,** met WINKEL, BROODBAKKERIJ, GRAANZOLDER, deugdzamen KELDER en SCHUUR, **tot alle neringen** geschikt, en zeer voordeelig gelegen aan de Markt te *Assen*; toebehoorende aan den Heer ROELOF KAMERLING, *Broodbakker* aldaar.
A. W. VAN HOLTHE TOT ECHTEN,
Notaris.

Maandag den 27sten Novem...

1854, des voormiddags te 10 uur, zullen, voor de Bovenwoning door wijlen Mejufvrouw de Wedw. P. FRIESE bewoond, in de Steldraaijerstraat te *Groningen* publiek worden verkocht: Eenige **ME... LAIRE** en **ANDERE ROERENDE GO... REN,** waaronder een best EIKENHOUTEN KAS... HALVE-KASTKLOK TAFELS, STOELEN, BE... GOED, eene partij BOEKEN, ENZ. Te bezien Za... bevorens, 's namiddags van 2 - 4 uur.
Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

*** Na bekomene autorisatie, zal, op MAANDAG 27sten November 1854, des voormiddags te 11 uur, ... Huize van de Logementhouderer de Weduwe P. J. ... te *Delfzijl* publiek, tegen **Kontante betaling** ... den verkocht:
Pl. min **20,000** Ned. ℔ **RAAPKOE...** meerder of minder door Zeewater beschadigd
Mr H. J. OFFERHAUS, *N...*

*** Mr. **J. D. TRESLING,** Notaris te *Sch...* gedenkt, op WOENSDAG den 29sten November 1... avonds te 5 uur, ten Huize van J. G. KLOOTZ... *Scharmer*, publiek te verkoopen:

Eene nieuw getimmerde **HO... BEHUIZING** en **SCH...** met 75 R., 57 R., 20 Ell. ... tend BOUW- en GROENLA... legen aan den Hamweg, te *Harkstede*, wordende ... J. ZWANEVELD en Vrouw in eigendom bewoond ... bruikt.
Mr J. D. TRESL...

Houtveiling.
De Notaris **BEEKHUIS,** te *Buitenpost*, ... DONDERDAG den 30sten November 1854, des ... dags te 10 uur, ten Huize van JAN BENNES HUL... Kastelein te *Surhuisterveen*, publiek, bij Boelgoed ... maanden Krediet, tegen voldoende borgstelling, ve...

Vier ladingen **EIKEN STAMME...** onder **zware,** benevens eene gro... **KROMHOUT, PALEN** en **LEGGERS;** alles liggende op den wal, bij de Kerk te *Surhuisterveen*; ... door H. B. POSTMA, Koopman aldaar.

*** Dezelfde NOTARIS zal, op dag en pla... meld des namiddags te 4 uur, publiek, bij Strijk... hooggeld, presenteren te verkoopen:

Een **HUIS** en **ER...** kwoteerd no 135, beneve... ten TUIN met BOOMEN... TAGIE, staande en ge... een besten stand ten Zuiden van de Vaart te S... *veen*; behoorende aan de Erven SWEITZE HE... GAEL; direct te aanvaarden.

*** De Notaris **J. PICCARDT,** te *Hooge...* ten verzoeke van de VOLMAGTEN der GEINTERE... DEN van het *KIELSTER-VERLAAT*, op DON... den 7den December 1854, des avonds te 6 uur, ... gemelde Behuizing, voor den tijd van drie acht... gende jaren, publiek verhuren:
HET
Verlaat in de *Kiel-Compag...*

met de aanhoorige **BEHU...** en **TUIN** aldaar, thans ... bij E. J. ENSING. Om te ... den op den 1sten Mei 1855.

In de maand DECEMBER e.k. zal publiek worden verkocht: eene **BEHUIZING,** waarin eene **IJZERSMEDERIJ** wordt uitgeoefend, staande tusschen den Achter-den-Ma... Noorderhaven, letter I, no. 195 te *Groningen*. ... dels ***UIT DE HAND TE KOOP,*** bij ... gevaar J. N. REMKES, te *Sappemeer*.

MODERATEURLAMPE...

in PORSELEIN en BRONS, ... beste Fabrijken te ***Parijs,*** ... vorm, goedkoop in prijs en voor ... deugdelijkheid wordt ingestaan; al... **PATENT WASKAARSEN,** Fabrijk van N. D. BRANDON & ... die een helder licht geven en zui... den, zijn te bekomen bij **G. COP...** aan de Groote Markt, bij wien ... ontvangen zijn vele **ARTIKEL...** GOUD, ZILVER, SCHILDPAD, IVOOR, PORS... KRISTAL, ENZ. zeer geschikt voor ***ST. NIKO... GESCHENKEN***

PUIKE KAGCHELKO...
à **f 3-00** de **100 N. ℔,** te bekomen bij
J. J. SCHEEPERS,
IJzerkooper, op den hoek van ... Ebbingestraat en de Spilsluize...

DE BEROEMDE
OLIE DE SEVIGN...
voor den **groei** van het **HAAR,** is in **D...** steld bij
C. RIKKERS.

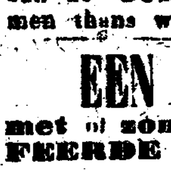
Bij den Vleeschhouwer **G. BOUM...** de Gelkingestraat, is op heden ges... buitengewoon puik en blank vet **M... MELKS KALF,** zonder weerga.

Wordt gevraag...
IEMAND van braaf en onbesproken gedr... **Be khouden grondig verstaande,** te... SALARIS van **f 4- à f 600.**
Adres *franko*, met eigenhandige Brieven onder ... aan het BUREAU DEZER COURANT, met opgave ... men thans werkzaam is en waar informatiën zijn te ...

EEN OF TWEE PERSONEN...
met of **zonder KOST** eene **VRIJE, GE... FEERDE KAMER** verlangende, vervoegen ...
J. H. WILHELMI, te *Mart...*

Op een ***KANTOOR*** al... geplaatst worden een **JONGE...** die **goed schrijft,** enz. Adres ... lett. A no. 1, BUREAU dezer CO...

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Weten...*

NOVEMBER 1854.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
12	760,71	763,93	766,43	4,0	1,8	1,4	0,85	0,85	0,88	N.N.W.	N.	O.	bewolkt	bewolkt	[illegible]
13	766,02	764,44	763,71	0,7	3,0	1,1	0,88	0,84	0,96	Z.W.	W.Z.W.	O.Z.O.	„	betrokken	[illegible]
14	759,22	756,54	754,45	0,8	2,0	0,6	0,95	0,85	0,95	Z.O.	Z.Z.O.	O.Z.O.	betrokken	„	[illegible]
15	751,38	748,78	746,25	-1,9	1,2	1,7	max.	0,88	0,97	O.Z.O.	O.t.Z.	O.t.Z.	helder	„	[illegible]
16	745,40	745,81	747,06	3,0	4,6	3,8	0,98	0,91	0,91	O.t.Z	O.	„	betrokken	„	[illegible]
17	749,28	749,66	751,57	0,2	3,0	1,7	0.96	0,87	0,86	N.O.t.O.	N.O.t.O.	N.O.t.O.	bewolkt	bewolkt	[illegible]
18	754,85	755,36	757,34	1,3	3,4	2,4	0,95	0,94	0,87	N.N.O.	N.N.O.	N.N O.	weinig bewolkt	„	[illegible]

Te *Groningen* bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.